БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

141 (8973) | 1959 оной июниин 18, четверг | Сэн 20 мүнгэн

КПСС-эй обкомдо, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Республикын колхоз, совхозуудай үбһэ хуряалгада һайнаар бэлдэхэ тухай

КПСС-эй обком, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Совет һаяхан республикын колхоз, совхозуудай тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэридэ ямараар бэлдэжэ байһаниие хаража үзэбэ.

Мүнөө жэл бороо хура ехээр оробо, үбһэ ногоон элбэгээр ургаха байна. Тиимэһээ урда жэлэйхиһээ хугаргүй эртэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ эхилхээр.

Гэхэтэй хамта үбһэ тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэ зарим аймагай олонхи колхоз, совхозууд тон хангалтагүйгөөр бэлдэнэ гэжэ тэмдэглэгдээ. Энэ оной июниин 1-нэй мэдээгээр, тракторай сенокосилкануудай 26 процент, силос хуряадаг комбайнуудай 16 процент заһабарилагдаад байна. Харин Байкало-Кударын, Хоринн, Иволгын, Заиграйн, Зэдын аймагуудта эдэ машинануудаа үшөө заһабарилжа захалаадүй.

Олон колхоз, совхозууд үбһэ хуряалгын морёор шэрэхэ элдэб машина болон бусад зэр зэмсэгүүдые заһабарилжа эхилээдүй. Саг соонь үбһэ тэжээл бэлдэхэ машинаар зарим ажахынууд хүсэд хангагдаагүй. Гэхэ зуура РТС-тэ байһан үбһэ, силос хуряадаг машинануудые эдэнэр шэлэжэ абанагүй.

Үбһэ хуряалгын элдэб машина, техникэ түргөөр заһабарилха, шэнэ машинануудые асарха, колхоз, совхозуудые запасной часть болон бусад материалнуудаар таһалдуугүй хангажа байха тушаа республикын Хүдөө ажахын министерство зохихо хэмжээ абаагүй.

Силос хэжэ хадагалха элдэб барилга түхеэрэлгээр колхоз, совхозуудай багаар хангагдангишье һаань, иимэ түхеэрэлгэнүүдые шэнээр бариха хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Үбһэ тэжээл бэлдэхэ тусхай түсэб олонхи колхоз, совхозууд табигагүй байһаар. Мүн оньһожоруулагдаһан үбһэ хуряалгын агрегатнууд бүридхэгдөөгүй. Тэдээндэ сабшалангай газар даалгажа үгтөөгүй. Набшаһата тэжээл бэлдэжэ эхилээдүй.

КПСС-эй обком, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтоогоо:

Байгша оной июлиин 1-һээ хойшолуулангүй республикын колхоз, совхозуудта үбһэ, силос хуряадаг техникэ заһабарилагдаха ёһотой. Хүдөө ажахын министерство, КПСС-эй айкомууд, аймгүйсэдкомууд, совхоз, РТС, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна эхин организацинуудай секретарьнууд энэ хүдэлмэри хинан шалгажа, саг соонь дүүргүүлхээр уялгалагдаа. Тусхай машина, техникээр дутамаг колхоз, совхозууд, РТС-үүдһээ тэдэнээ шэлэжэ абаха байна. Мүн заһабарида хэрэгтэй болохо элдэб материалнууд, запасной частьнуудаар эдэнэр хангагдаха ушартай. Морин машина, тармуур, гарай хажуур болон бусад хэрэгсэлнүүд саг соогоо бэлдэгдэхэ болоно.

Элдэб тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэриин түсэб долоон хоногой туршада колхоз, совхозууд табиха, үбһэ хуряаха, силос дараха оньһожоруулагдаһан агрегадууд эмхидхэгдэхэ, тэдээндэ тусхай техникэ, сабшалангай газар даалгажа үгтэхэ ёһотой. Үбһэ хуряалгада, силос даралгада ябаһан хүнүүдые байра байдалаар, эдеэ хоолоор хангаха тушаа түсэб соо хараалалгдаха зэргэтэй. КПСС-эй айком, аймгүйсэдкомуудта иимэ хүдэлмэри эмхидхэхыень дурадхагдаа.

Үбһэ тэжээл бэлдэхэ даабари түргөөр, һайн шанартайгаар дүүргэһэн колхознигууд, совхозой хүдэлмэришэд, механизаторнуудые урмашуулха хэмжээнүүдые 5 үдэрэй турша соо республикын Хүдөө ажахын министерство зохёохо уялтатай.

КПСС-эй айком, аймгүйсэдкомууд набшаһата тэжээл бэлдэхэ даабари колхоз, совхоз бүхэндэ гаргажа үгэхэ байна. Байгша оной июлиин 10 болотор энэ хүдэлмэри дүүргэгдэхээр хараалагдана.

Хүдөө ажахын министерство, КПСС-эй айкомууд, аймгүйсэдкомууд тусхай хүдэлмэри ябуулжа, колхоз, совхозуудта силос дараха шэнэ түхеэрэлгэнүүдые барюулха, бии байгаашыень һайса заһуулха, сэбэрлүүлхэ байна. Социалистическэ уялганuudайнгаа ёһоор колхоз, совхоз бүхэн байгша оной июлиин 20 болотор хүсэд хүрэхэ силосэй түхеэрэлгэнүүдтэй байха ёһотой.

Энэ оной июлиин 1 болотор хүдөөгэй магазинуудые гар хажуур, алха, дүшэ болон бусад жэжэ хэрэгсэлнүүдээр хүсэд хангаха шухала. Үбһэ хуряалгада хэрэгтэй болохо мушхамал аргамжа, тоног зэмсэг колхозуудта эрилтынь зэргээр худалдагдажа байха зэргэтэй. Үбһэ тэжээл бэлдэжэ байһан бригадануудта нүүдэл наймаа Буркоопсоюз үргэнөөр эмхидхэхээр уялгалагдаа.

Яруунын, мүн республикын зарим аймагуудтахи гүрэнэй фондын газар дээрэ үбһэ тэжээл бэлдэхэхээр хараалһан колхоз, совхозуудай эрилтэ тухай табан үдэрэй туршада Хүдөө ажахын министерство Министрнүүдэй Соведтэ мэдээсэхэ болобо.

Үбһэ ногооной түргөөр, һайнаар ургахада угаа зохид хура бороо ехээр оробо. Тиимэһээ Хүдөө ажахын министерство, КПСС-эй айком, аймгүйсэдкомууд үбһэ хуряалгада урдынхиһаа эртэ, таатай сагынь алдангүй орохо тушаа тусхай хэмжээ абаха байна.

ГДР-эй партийно-правительственна делегациие Горький городой ажаһуугшад халуунаар амаршална

ГОРЬКИЙ, июниин 16. (ТАСС). В. Ульбрихт, О. Гротеволь болон ГДР-эй партийно-правительственна делегациин бусад гэшүүд А. И. Микоянтай хамта пароходоор Волга дээгүүр ябаба.

Партийно-правительственна делегациин гэшүүд Волга дээгүүр ябаха үедөө ажалшадай болон ниитын организацинуудай түлөөлэгшэдтэй хани ёһоор хөөрэлдэһэн байна.

КПСС-эй областной комитедэй нэгэдэхи секретарь Л. Н. Ефремов, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. С. Семенов, СССР-һээ Германиин Демократическа Республикада байдаг элшэн сайд М. Г. Первухин болон бусад эдэнтэй хамта ябалсаһан байна.

Волга дээгүүр пароходоор гурбан сагһаа үлүү саг соо ябаа.

ГОРЬКИЙ, июниин 16. (ТАСС). Германиин Демократическа Республикын партийно-правительственна делегаци Горький городто хоёр үдэрэй туршада байһанайнгаа һүүлээр июниин 16-най үдэшэлэн тусгаар поездоор Москва ошохоёо мордоо. КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян немец айлшадтай хамта ябалсаба.

Германиин Демократическа Республикаһаа ерэһэн айлшадые, нүхэр А. И. Микояниие областной, партийна, советскэ, профсоюзна болон комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд вокзал дээрэһээ мордохуулһан байна.

Айлшадай мордоходо Горький городой коллективүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөлэгшэд перрон дээрэ байлсаа.

Германиин Демократическа Республикын ажалшадай түлөөлэгшэдые Горький городой ажаһуугшадай баяртайгаар угтаһанай түлөө В. Ульбрихт, О. Гротеволь үнэн зүрхэнэй баяр хүргэһэн байна.

СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулха выставкэ нээгдэбэ

СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулха выставкэ июниин 16-да, Москвада баярай оршон байдалда нээгдээ.

Совет орон дотор бүтээгдэһэн хамаг һайн юумэн бухы зоной харахын тулада табигдаба. Эдэ хэдэн арбаад мянган экспонадууд совет хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, инженернүүдэй, эрдэмтэдэй хэдэг гайхамшаг уран нарин ажал тухайда гэршэлээд, хүсэн түгэлдэр гүрэнтэй байһандаа омогорхохо асари ехэ омогорхол түрүүлнэ. Бидэнэр жэлһээ жэлдэ бүри баян, бүри хүсэтэй боложо байнабди, совет хүнэй шадабари, бэлигынь улам эли тодоор дэлгэгдэн харагдана.

Арадай ажахын туйлалтануудые харуулха выставкэ хадаа бүтээгдэһэн юумэнүүдэй дүн байхаһаа гадна, саашадаа хүгжэхэ асари ехэ арга боломжо олгоно, ойрын жэлнүүдтэ манай ороной ямар хурдан түргэнөөр дабшаха байһые харуулна. Олон павильоной материалнуудтай танилсаад байхадаа, ажал үйлэдбэриин, эрдэм техникын талаар коммунизмын үндэһэ һуури хайшан гэжэ табигданаб гэжэ, үйлэдбэрилэгдэдэг зүйлнүүдэй хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэхэ, ахижа урдань орохын түлөө тэмсэл хайшан гээд ябуулагданаб гэжэ хараха болоно.

Бороо хуратай үдэр байбашье һаань, олон тоото айлшад—Москвагай заводууд, фабриканууд болон барилганuudай, эрдэм ухаанай шэнжэлгэ хэдэг эмхи зургаанuudай, Москва шадарай колхозууд, совхозуудай түлөөлэгшэд—выставкын нээгдэхэһээ бүри урид сугларжа эхилээ. Эндэ бухы союзна республиканuudай түлөөлэгшэд мүн лэ байлсаба. Эдэнэр үргэн талмайнууд дээрэ табигдаһан машинануудые, ондоошье экспонадуудые, город-сэсэрлигэй гоё һайхан набша намаагаа надхуулан байхыень хаража һонирхоо.

Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд үдэрэй тэнгэһээ хойшо выставкэ харахаяа ерэбэ. Тэдэнэр «Радиоэлектронико», «СССР-эй транспорт», «СССР-эй электрификаци» гэһэн павильонуудай, Главна павильоной экспонадуудые хараа.

СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулха выставкэ нээлгэдэ зорюулагдаһан митинг Арадуудай хани барисаанай талмай дээрэ 17 часта болобо.

Суглараагшадай зүгһөө халуун баярай альга ташалгаар угтатдан, нүхэд **А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, Н. А. Мухитдинов, Н. С. Хрущев, Н. П. Поспелов, Д. С. Коротченко, Я. Э. Калнберзин, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, В. П. Мжаванадзе, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский** гэгшэд трибуна дээрэ гараба. Тэрэшэлэн промышленностиин, хүдөө ажахын, барилгын солото хүнүүд мүн лэ трибуна дээрэ гаража, һууринуудаа эзэлээ. Ниислэл хотын партийна, советскэ, ниитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд байлсаба.

ВДНХ-гэй Главна комитедэй түрүүлэгшэ Ю. Е. Максарев тобшохоноор үгэ хэлээд, митинг нээгээ. СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ агуу ехэ түсэб, социалистическэ экономико болон соёл культурын бухы һалбаринуудай хүсэн түгэлдэр шэнэ хүгжэлтэ хангаха, совет арадай жаргалтай һайхан байдалые улам һалбаруулан бадаруулха түсэб выставкэ дээрэхи гол һууриие эзэлэнхэй.

Нэгэ ороной туйлалтые харуулһан иимэ ехэ, иимэ үргэн выставкэ гэжэ мүнөө хүрэтэр дэлхэйн нэгэшье орондо байгаагүй юм. Промышленна предприятинуудай, барилганuudай, колхозуудай, совхозуудай, шэнжэлхы эрдэмэй, ухаалан зохёодог организацинуудай олохон коллективэй бүтээһэн ажал хүдэлмэриин үрэ дүн выставкээр дамжуулан харуулагдахань. Энэ выставкэ манай промышленность, транспорт, хүдөө ажахы болон барилгадахи түрүү дүй дүршэлые, мүн эрдэм ухаанай, соёл культурын туйлалтануудые тайлбарилан харуулха зуураа, СССР-эй арадай ажахын бухы һалбаринуудта техническэ дэбжэлтэ хангаха хэрэгтэ али болохоор туһалха байна. Эгээн һайн, эгээн түрүү юумэнүүдые харуулха, дэлгэрүүлхэтэеэ хамта, долоон жэлэй түсэбэй асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ манай туһалха байха.

Гүрэнэй нэгэдэхи подшипнигэй заводой слесарь С. С. Минаевта үгэ үгтэбэ.

— Мүнөөдэр манайда гайхамшаг үдэр—СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулха выставкын нээгдэһэн үдэр болобо. Түрэл Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэреэр совет арадай ямар ехэ амжалта туйлаһые, ерэхэ долоон жэлэй турша соо бэелүүлэгдэхэ ямар үргэн ехэ арга боломжын нээгдэһые энэ выставкэ эли тодоор харуулхань. Бидэ, совет хүнүүд бултадаа КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ, долоон жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ ехэтэ хүсэнэбди,—гэбэ.

Манай завод долоон жэлэй турша соо үйлэдбэриин бухы гол хүдэлмэриинь үргэлжэ дээрээ оньһожоруулагдаха, автомадаар зэбсэглэгдэхэ, ниислэл хотын 27 предприятиин нэгэн болоно. Энэ зорилгоо амжалтатайгаар дүүргэхын тулада саг үргэлжэ һураха, эрдэм, техникын шэнэ туйлалтануудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ шухала. Арадай ажахын туйлалтануудые харуулха выставкэ энэ хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргэхэнь лабтай гэжэ нүхэр Минаев мэдүүлбэ.

Москва шадарай «Труд» колхозой түрүүлэгшэ А. Ф. Голованова үгэ хэлээ. Колхозно таряашад тушаа, ороной бухы ажалшад тушаа асари ехэ анхарал оролдолго гаргадагайнь түлөө партиин ленинскэ Центральна Комитедтэ нүхэр Голованова үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэбэ. Хүдөө ажахыгаа эрид ехээр дэбжээхын тула партиин гаргаһан сэсэн мэргэн шиидхэбэринүүд социалистическэ экономикоёо хүгжөөн һалбаруулха хэрэгтэ үрэ ехэтэйгээр нүлөөлһые энэ выставкэ илангаяа эли тодоор харуулна. Манай артелиин колхознигууд долоон жэлэй түсэбэй дүүргэгдэхэ болзорые хороохын тула үнаһан малгайгаа абангүй ажаллажа байнад,—гэжэ нүхэр Голованова хэлээ.

Технологи ба машина бүтээлгые шэнжэлхэ эрдэм ухаанай центральна институдай директорэй орлогшо, профессор Н. Н. Зорев үгэ хэлэбэ. Нээгдэжэ байгааша выставкэ дээрэ советскэ эрдэм наука үргэн ехээр харуулагдахань. Гансахан промышленностиин, транспортын талаар эрдэм ухаанай 350 эмхи зургаан туйлалтануудаа харуулжа байна. Институдай хүдэлмэри тухай хөөрэхэ зуураа, прокатна, кузнецын-прессэй үйлэдбэриие оньһожоруулха, автомадаар зэбсэглэхэ асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдана,—гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

— Үйлэдбэриин үүсхэлшэ хүнүүдэй, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй эрхим дүй дүршэлые халан-абахын тула, эрдэм, техникын туйлалтануудтай танилсахын тула олон миллион ажалшад выставкэдэ ерэхэнь гээшэ. Энэ гайхамшаг выставкые барилгашадай академи гэжэшье нэрлэхэдэ буруу болохогүй. Заводто бүтээгдэһэн бэлэн хэрэгсэлнүүдые оньһон аргаар суглуулан хабсаргадаг хүдэлмэри болгон, барилгын хэрэг хүгжөөхэ зорилгын хайшан гээд шиидхэгдэжэ байһые эндэ эли тодоор хаража болохо байна бшуу,—гэжэ барилгаша-инженер, Ленинскэ шангай лауреат Л. В. Ещенко хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой микрофондо ерэхэдэнь, митингдэ хабаадагшад халуунаар амаршалан угтаба. Нүхэр Н. С. Хрущевой үгэ хэлэхэдэ, тэндэ байгшад тон анхаралтайгаар шагнажа, оло дахин альга ташаа.

Митингын дүүрэмсээр Ю. Е. Максарев СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулха выставкэ нээгдээ гэжэ соносхоод, тэндэ сугларһан зоной ерэжэ харахые уриба. Советскэ Союзай Гүрэнэй гимн һүр жабхалантайгаар дуулагдан, зэдэлбэ. Һайндэрые онсо һүртэй һайхан болгоһон хүсэтэ ехэ фонтанууд сасаржа эхилээ.

Митингдэ хабаадагшад выставкын талмайнууд дээгүүр зүг бүхэн тээшээ тараба. Тэрэнэй аллейнүүд, талмайнууд дээрэ гоё һайхан хүгжэм таһалгаряагүй зэдэлнэ.

* * *

Үсэгэлдэр выставкын экспонадуудые хэдэн арбаад мянган хүн хараа. Һанамжын дэбтэртэ түрүүшын баярай тэмдэглэлнүүд бэшэгдэжэ эхилбэ. Эндэ ерээшэд олон юумэ хаража, ехээр һонирхоо. Экскурси хүүлдэг хүнүүд шэнэ туйлалтанууд тухай мэдээсэхэһээ гадна, харагшадай олон тоото асуудалнуудта харюу үгэнэ. Выставкэдэ продукцяа табиһан предприятинуудай, институдуудай хүдэлмэришэд экскурси хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта тайлбаринуудые үгэлсэнэ.

Июниин 16-най үдэр выставкэдэ хабаадаһан хүнүүд олон концерт, нааданда байлсаа.

Главна павильондо суглараагшад гоё һайхан наада зугаа—«Эдир наһанай һайндэрые» хараба. Тэрээндэ Москвагай, Московско областиин, Сталино городой ажалай резервын һургуулинуудай һурагшад хабаадаа. «Ажал хүдэлмэри алдаршаг лэ!» гэһэн дуу дуулалгаар энэ һайндэрынь эхилбэ. Удаалуулан «Орлёнок», «Бидэнэр залуу мастернуудбди», «Хани нүхэдһөө бү хожомдо» гэһэн, мүн манай залуушуулай ондоошье дуунууд хаһхинаһан дуулдаба. «Дура татаһан үргэн дайда» гэһэн литературно-хүгжэмэй найруулга гайхамшаг үглөөдэртэ—коммунизмда зорюулагдаа. Энээндэ 20 шахуу коллектив хабаадаба.

Пятницкиин нэрэмжэтэ ород арадай хоор Ногоон театр соо наада табяа. Удаа тээнь тэрэл сценэ дээрэ московско театрнуудай, киногой артистнуудай хабаадалгатай ехэ концерт болоо. «Калибр» заводой, Камвольна фабрикын, мүн бусад предприятинуудай уран һайханай бүлгэмэйхид нааданuudые табиба.

Выставкын талмайнууд дээрэ, павильонууд соо үдэшэ орой болотор хүн зон олон байгаа. Амгалан тайбан ажалдаа совет арадай туйлаһан гайхамшаг амжалтануудые харахын тула мүнөөдэр ондоо хүнүүд олоороо ерэхэнь.

(ТАСС).

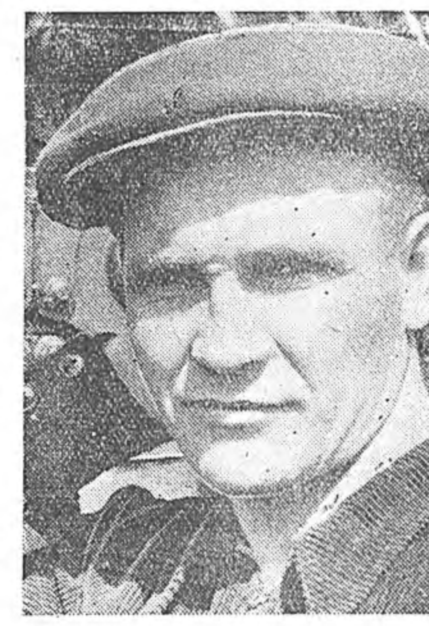
★ СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулһан выставкэ дээрэ ★

МОСКВА. Ороной арадай ажахын бухы һалбаринуудай туйлаһан асари ехэ амжалтануудые гэршэлэн харуулһан олон шэнэ экспонат энэ выставкэдэ табигдаа. Выставкын 71 павильоной 18-ниинь шэнэ байна. Зураг дээрэ: үргэн талмай дээрэ хүдөө ажахын шэнэ техникэ харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

300 ЖЭЛЭЙ ОЙН БАЯРАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Түмэр замай Улан-Удэ станциин паровозно депогой слесарь Сергей Васильевич Агаров 300 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, халаан бүхэнэйнгөө нормые 3 дахин шахуу дүүргэжэ байна. **Зураг дээрэ:** С. В. Агаров.

И. Денисовэй фото.

Түрүү һууряа алданагүй

Хани барисаанай түүхэтэ һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоод, Улан-Удын судна бүтээдэг заводойхид үдэр ерэхэ бүри шэнэ амжалта туйлана.

Тус заводой модоной цехын бригадые залуу бригадир Алексей Иннокентьевич Самойлов хүтэлбэрилдэг юм. Энэ бригадын гэшүүд үйлэдбэриингөө даалгабариие һара бүридэ үлүүлэн дүүргэнэ. Шэнэ жэлһээ хойшо тэдэнэр түрүү һууряа алдангүй хүдэлмэрилнэ.

Шэнэ судна бүтээлгэдэ хабаадалсахаһаа гадна, тус бригадынхид үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүтээн гаргадаг байна.

Ехэ һайндэрэй хүндэлэлдэ нүхэр А. Самойловой бригада хахад жэлэйнгээ түсэбые табан һарын туршада дүүргэбэ. Мүнөө бригадын гэшүүд нормоёо үдэр бүри 200 процент дүүргэнэ.

Д. Балданов.

Хоёрдохи фермынхид шалгарна

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Байкало-Кударын) һаамхай үнеэдэй хоёрдохи фермын һаалишад һү һаалга дээшэлүүлхэ мүрысөөндэ аймаг соогоо түрүүлжэ ябана.

—Тэжээл һайса буйлуулаад, хаһа саг соонь үнеэдтэ эдюулээд, зоотехническэ заабариин ёһоор оролдосотойгоор харууһалхада заабол һүеэ нэмээдэг,—гэжэ эрхим һаалишан Плантонида Орлова зугаална.

Фермын мал адуулагшад бэлшээриингээ газар хэды хуби болгожо хубаагаад, түхэреэн сүүдхэ соо тэндээ ээлжээгээр адуулна. Эдэ бүгэдын ашаар нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада май һарада 1900 литрээр ехэ һүн һаагдаад байна. Ондоогоор хэлэхэдэ үнгэрһэн табан һарын туршада тэндэхи һаалишад үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 788 литр, тэрэ тоодо майда 175 литр һү һааһан байна.

Суута һаалишад Плантонида Орлова нүхэдэйнгөө дунда шалгаржа, үнеэн бүриһөө 1057 литр, Лидия Орлова—1001, Анна Орлова—951 литр һү һаагаад байна бшуу. Үнгэрһэн майда эдэнэр үнеэн бүхэнһөө 200 литр һү һаагаа һэн. Һаалишан Антонида Орлова эрхимүүдһээ гээгдэнэгүй. Энэ солбон шамбай һаалишан үдэртөө үнеэн бүриһөө хахад пүүд һү һаажа байна.

Алдарта долоон жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб уридшалан дүүргэхэ социалистическэ мүрысөөн фермын һаалишадай дунда дэлгэрнэ. Үдэр бүхэндэ һү һааха даабари һаалишанда үгтэдэг болоо. Мүн тусхай самбарта үе үе болоод лэ мүрысөөнэй дүн гаргагдажа байдаг. Колхозой зоотехник, хүтэлбэрилэгшэд һаалишадтай ажал хүдэлмэри тухайнь хөөрэлдөө хэжэ, тэдэндэ бодото туһаламжа үзүүлжэ, дутагдалнуудыень дары усадхадаг.

Эдэ үдэрнүүдтэ фермынхид үдэр бүри һү һаалгаяа ехэдхэнэ. Анна, Платонида, Лидия Орловатан тус тустаа 300 жэлэй гайхамшагта ой болотор үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һаахаар шиидээ. Тиихэдэ эдэнэр июнь һарада эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, үнеэн бүриһөө лаб 250—300 литр һү һааха уялгатай. Мүнөө тэрээнээ амжалтатайгаар бодото дээрэнь бэелүүлжэ, нүхэд һаалишадтаа ажалай жэшээ харуулжа байна.

—Ехэ һайндэртэ зорюулжа, абаһан уялгаяа бидэнэр заабол дүүргэхэбди,—гэжэ түрүү фермын һаалишад найдамтайгаар мэдүүлнэ.

С. Мангадаев.

КПСС-эй ЦК-гэй ПЛЕНУМЫЕ УГТУУЛАН

Долоон жэлэйнгээ түсэб зургаан жэлдэ дүүргэхэ

«Свердловско экономическа административна районой промышленна предприятинууд болон барилгануудта хүдэлдэг ажалшадай абаһан уялганууд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые Улан-Удын паровозо-вагонно заводой коллектив ехэ баяртайгаар угтаба.

Завод соогоо түрүүлжэ ябаһан шэрэм шудхадаг цехын хүдэлмэришэд Свердловско областиин ажалшадай уряае һайшаан дэмжээд, долоон жэлэйнгээ түсэбые зургаан жэлдэ дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ. Коммунист Федоров, Азаров гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд, нүхэр Полутовай звеногой гэшүүд коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна. Эдэнэр мүнөө хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэ.

Манай цехынхид КПСС-эй Центральна Комитедэй июниин Пленумые угтуулан, эдэбхитэйгээр ажаллажа, таба һарынгаа түсэбые болзорһоонь хахад һараар урид дүүргээд, 658 тонно шэрэмэй шудхалаас түсэбһөө гадуур гүрэндөө үгэһэн байна. Цехымнай ажалай бүтээсэ таба һарын турша соо 10 процентээр дээшэлээ. Цехын хүдэлмэришэд июниин 1 хүрэтэр нэгэ тонно шэрэмэй шудхалаагай өөрынь үные түсэбэй ёһоор 4 түхэригөөр доошолуулхын орондо, 15 түхэригөөр химдаруулаа. Шэрэм шудхагшад шэнэ жэлһээ хойшо 250 мянга шахуу түхэригэй мүнгэн зөөри арьбалаа.

Партиин ЦК-гэй Пленумые угтуулан, манай цехын хүдэлмэришэд хахад жэлэйнгээ түсэбые арбан хоногоор урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

М. Мадаев,
паровозо-вагонно заводой шэрэм шудхалгын цехын слесарь.

Угэдөө хүрэхэбди

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумые Хандагайн леспромхозой модошод ажалай ехэ амжалтаар угтахань.

Жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, арадай ажахыда түсэбһөө гадуур олон мянган кубометр модо эльгээхэ гэһэн уялгаяа модошод һайнаар дүүргэжэ байна.

Улунтын, Бага Тарбагатайн, Наринай, Хандагайн мастерска участогуудай модошод хахад жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур мянга мянган кубометр модо шэрэхэ уялга абаһан юм.

Коммунистическэ ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэл үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ жэлэй түрүүшын кварталда иимэ 4 бригада байгаа һаа, мүнөө тэдэнэй тоо 11 болонхой. Коммунистическэ ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула олон хүнүүд, тэрэ тоодо жолоодогшод Е. И. Грехов, В. В. Гнеушев гэгшэд оролдосотой һайнаар ажаллана.

А. Григорьев,
Хандагайн леспромхозой партбюрогой секретарь.

Түсэбһөө гадуур модо бэлдэнэ

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые угтуулан, Хүрьбын леспромхозой модошод социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, оролдосотойгоор ажаллажа байна. Эдэнэр хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь 20 хоногоор урид дүүргээд, июлиин 1 болотор ороной шэнэ барилганuудта түсэбһөө гадуур 18 мянган кубометр модо бэлдэжэ эльгээхын түлөө тэмсэжэ байна.

Леспромхозойхид ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй, үйлэдбэридөө шэнэ техникэ, түрүү технологи хэрэглэһэнэй ашаар ажалдаа һайн амжалта туйлана. Модошодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ жолоошод Вахрушев, Казазаев гэгшэд түрүүлнэ. Тэдэнэр халаанайнгаа даалгабарие 160—170 процент дүүргэдэг байна. Кран хүдэлгэгшэ нүхэр Котов, трактористнууд Казазаев, Дунаев гэгшэд һайнаар хүдэлнэ.

Н. Тюрнев.

Ф. М. Столь Улан-Удын шэгнүүр заһабарилгын заводой түрүү уралан нарижуулагша юм. Һүүлэй үедэ зэр зэмсэг заһабарилха хэдэн түхеэрэлгэ зохёогоо.
Зураг дээрэ: нүхэр Столь өөрынгөө бүтээһэн автомадые хүдэлгэжэ байна.
Л. Хайдуровай фото.

Хонидой нооһо гээлтэгүйгөөр, һайн шанартайгаар хайшалая

Хонишодой харюусалга ехэ

БАРГАЖАН. Мүнөө аймагай хонишодой хүдэлмэридэ халуун хаһа ерээ. Тэдэнэр хонидоо хайшалжа, жэлэй түрүүшын хахадай эсэшэ сусашагүй, үнэн сэхэ ажалайнгаа дүн гаргаха гэжэ байна.

Үнгэржэ байһан хахад жэлэй турша соо хонишодой хэһэн хүдэлмэринь тоолошогүй ехэ. Тэдэнэр хонин ажалай эгээл харюусалгатай хүдэлмэри—үбэл, хабарай түл абалга һайн амжалтатайгаар дүүргээ. Жэлэй түрүүшын таба һарада аймаг дотор 18500 хурьган абтажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэбэ. Тиин хонидой тоо толгой 73000 хүрэжэ, мүнөө урда жэлэйхиһээ 30 процентээр олошороо. Аймагай түрүү ажахынууд, жэшээнь, Сталинай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд үнгэрэгшэ 5 һара соо 100 эхэ хонин бүриһөө 91—101 хурьга абажа, гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлбэ. Мүнөө эртэ абтаһан хурьгад эхэнүүдтэеэ бэлшээридэ гаража, Баянголой, Бороголой, Баруун Хүнтэйн талануудта хонин һүрэг бүри олошорбо.

Хонидоо һайнаар ондо оруулһан, түл абалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэһэндөө урмашаһан хонишод мүнөө нооһо ехэ оролдосотойгоор хайшалжа захалба. Тэдэнэр харюусалгатай хүдэлмэреэ һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Килограммшье нооһо гээлтэ хоролтодо оруулхагүй гэһэн зорилго урдаа табижа, хонишод харюусалгатай хүдэлмэреэ эмхитэйгээр эхилээ.

Мүнөө жэл аймагай колхозууд (хурьгадгүйгөөр) 60000 шахуу хони хайшалха байна. Тиихэдэ аймаг соогоо томо Сталинай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд 15000—22000 хони хайшалха юм. Эдэ хонидоо нооһыень гээлгэнгүйгөөр, саг дарыдань хайшалха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Гэбэшье аймагай колхозууд хони хайшалха хүдэлмэреэ оньһожоруулаа. Хэрбээ урдань колхозууд хонидоо олон газарта, тиин эхэнхидээ гараар хайшалдаг байбал, мүнөө жэл хони хайшалха томодхогдоһон пунктнуудые бии болгоо. Тиимэ пунктнуудта 60—70 хайшатай электроагрегадууд тодхогдонхой. Нооһо илгаха, ябталха ба хадагалха гусгаар байранууд бии. Зарим колхозууд нооһоной шанарые шалгаха лабораторинуудые бии болгоо.

Нооһо хайшалалгаяа эмхитэйгээр, түргэн болзор соо дүүргэхын тулада колхозууд бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна. Хонидоор олон колхозуудта нооһо хайшалалга дээрэ мүнөө 120—200 хүн хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд — зоотехнигүүд, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд бултa хабаадалсана. Тэрэшэлэн һургуулиин һурагшад колхозуудта ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Һурагшадые ажалай дүй дүршэлтэй болгохын зорилгоор Баргажанай, Баянголой, Үүрэгэй дунда һургуулинууд 100 гаран һурагшадые хони хайшалалга дээрэ эльгээгээ. Жэшээнь, Баянголой дунда һургуули (директорынь Д. Семенов, партийна организацинь секретарь Б. Будаев) 40 хүнтэй 2 бригада эмхидхээд, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хамһалсажа байна. Һурагшад багшанарай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, дүй дүршэлтэй хонишодой хүтэлбэри доро хони хайшалха мэргэжэлтэй түргэн танилсана.

Мүнөө жэл Сталинай нэрэмжэтэ колхоз хони хайшалалгаяа аймаг соогоо түрүүлэн эхилээ. Тус колхозой хони хайшалха томодхогдоһон пунктда (даагшань коммунист, дүй дүршэлтэй механизатор Эрдыни Балаганов) хүдэлмэри һайн бэлэдхэлтэйгээр эхилжэ, түрүүшын 2 үдэртэ 1500 гаран хонин хайшалагдаа. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой удаа Ленинэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ, бусад колхозууд хони хайшалалгаяа мүн лэ эмхитэйгээр эхилжэ, мүнөө хүдэлмэреэ түлэг дундань ябуулжа байна.

Хони хайшалагшадые байраар, һайн эдеэ хоолоор хангаха, тэдэнэй дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха асуудалда онсо анхарал хандуулагдана. Хони хайшалха томодхогдоһон пунктнуудай дэргэдэ хамтын байра, столово, улаан булан бии болгогдоо. Эндэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд болон механизаторнууд лекци, хөөрэлдөө шагнаха, кино, концерт хараха аргатай юм.

Мүнөө жэл аймагай колхозууд хамта 2160 центнер нооһо хайшалха социалистическэ уялга абанхай. Энээнэй 866 центнерынь түсэбэй ёһоор жэлэй түрүүшын хахадта гүрэндөө тушаагдаха байгаа. Харин мүнөө хонишод хүдэлмэреэ эрид түргэдхэжэ, болохоёо байһан ехэ һайндэрэй урда хонидоо бултыень хайшалжа, нооһо гүрэндөө худалдаха жэлэй түсэбые дүүргэхэ зорилго табяад, тэмсэжэ байна. Тэдэнэй энэ зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, арад зоной хани барисаанай һайндэрые ажалай эрхим бэлэгтэйгээр угтаха байһаниинь лабтай.

О. Раднаев,
манай корр.

Түсэбөө һаяар дүүргэхэнь

Мүнөө арадуудай түүхэтэ һайндэрые угтуулан, колхоз, совхозуудай хонишон бүхэн эрхим шанартай нооһо шадаал һаа ехээр хайшалжа, тэрэниие гүрэндэ худалдаха, тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө хэзээ хэзээнэйхиһээ оролдосотойгоор тэмсэжэ байна.

Тиимэһээ Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид хонидойнгоо нооһо хайшалалгада эртээнһээ һайнаар бэлдэжэ, нэгэшье үдэр хоног гээнгүй, тэрэнээ хаһа сагтань эхилээ. Нэн түрүүндэ нооһо хайшалха агрегадуудайнгаа машина, түхеэрэлгэнүүдые һайнаар заһабарилжа, зүбөөр тааруулан тодхоо һэн. Мүн хайшалагшадай хэдэн үдэрэй семинар үнгэргэгдөө. Тэндэ хонидой нооһо яажа зүбөөр хайшалха, тэрэниие шанарайнь талаар яажа илгаха тухай заабари үгтэһэн байна. Тиигээд хонидойнгоо нооһоной хөөрэжэ эхилэмсээр түүбэрилэн хайшалжа захалаа. Мүнөө тус артельдэ нооһо хайшалалгын томодхогдоһон 3 пункт Сүбэгтэ, Ехэ-Нуга гэжэ газарнуудта эмхидхэгдээд, тэндэнь 6 агрегат хүдэлнэ.

Тиигэжэ колхозой хонишод нооһо хайшалалгаяа эмхитэйгээр эхилээд, түрүүшын 2—3 үдэрэй туршада хамта 1000 һайса гаран хониной нооһо абаа. Артелиин эрхим хонишон Цырен Цыбиковагай отарада нооһо хайшалха хүдэлмэри планайгаа эмхитэйгээр ябуулагдана. Эндэ нёдондонойхитой сасуулхада, хонидһоо нооһон һураггүй схээр, шанаршье һайнтайгаар хайшалагдана. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ энэ отарын хонин бүриһөө 2,4 килограмм нооһон абтаһан аад, мүнөө хонин бүриһөө дунда зэргээр 2,5—3 килограмм эрхим шанартай нооһон хайшалагдана.

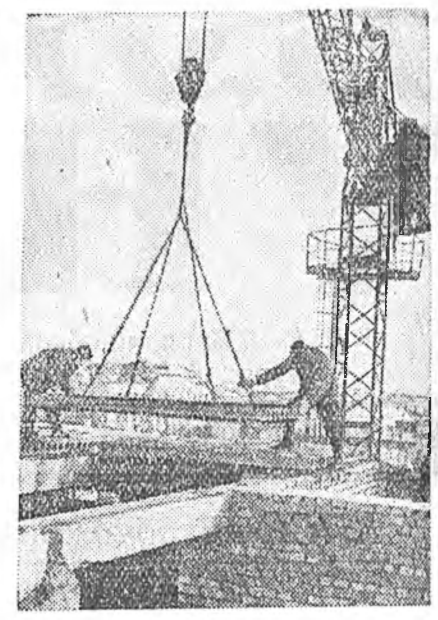
Хайшалалгын агрегадые дүршэл ехэтэй механизатор Нацак Мункуев нэгэшье һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэнэ. Тэрэшэлэн бусадшье агрегадуудта нооһо хайшалалга яһала эмхитэй һайнаар эхилэнхэй.

—Энэ жэлдэ манай колхоз бүхыдөө 14 мянгаад шахуу хониной нооһо хайшалха юм. Тэдэнээ бултыень июлиин 1 болотор хайшалжа дүүргэээд, гүрэндэ нооһо худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб энэ һарын 25 болотор хүсээгээд, жэлэйнгээ түсэб июлиин 1 хүрэтэр дүүргэхэ зорилготойбди. Колхоз энэ жэлдэ бүхыдөө 507 центнер нооһо абажа, гүрэндөө худалдаха түсэбтэй юм. Хэрбээ манай артельдэ нёдондо хонин бүриһөө дунда зэргээр 2,5 килограмм нооһон хайшалагдаһан һаа, байгша ондо 3 килограммһаа бага бэшэ нооһон абтахаар хараалагдана,—гэжэ колхозой түрүүлэгшые мал ажалай талаар орлогшо нүхэр И. Казаков хөөрэнэ.

Мүн эндэхи совхозой Киран гэжэ газарта байрладаг нүхэр Ревякинай даадаг отарада хониной нооһо хайшалалга түлэг дундаа ябажа байна. Тус отарада түрүүшын үдэртэ 100 гаран хониной нооһон хайшалагдаа. Эндэ тээсгэн совхозой бүхы отарануудһаа нооһо хайшалалгада томилогдоһон хүнүүд сугларжа, тусхай семинар үнгэргэгдөө.

Ингээд ойрын үдэрнүүдтэ эндэхи бусад отделенинүүд энэ хүдэлмэридэ жэгдэрэн орохонь. Хамтадаа нооһо хайшалалгын 4 пункт эмхидхэгдэжэ, тэндэнь 10 шахуу агрегат хүдэлнэ. Совхозойхид июнь һарада бүхы хонидойнгоо нооһо хайшалжа, тэрэниие гүрэндэ худалдаха түсэбөө энэ һарада сүм дүүргэхэ зорилго табинхай.

А. Смирнов,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

Казагай ССР. Акмолинск городто промышленна предприяти, культурын эмхи зургаануудай, гэр байрын барилга үргэнөөр ябуулагдана. **Зураг дээрэ:** гостиницын барилга харуулагдана.
ТАСС-эй фотохронико.

РЕДАКЦИИН ПОЧТОҺОО

Электрын гал оруулжа үгыт

Бидэнэр, Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой гэшүүд, республикынгаа түб хото Улан-Удэһээ холо бэшэ газарта ажаһуучабди.

Россин гүрэнтэй манай Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн баярые һайнаар угтахын түлөө бэлэдхэл хэжэ байнабди. Тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо, гудамжануудаа ногооруулха талаар ехэ ажал хэглэнэ. Колхоздомнай барилга олоор бодожо, шэнэ гудамжанууд зурылдана.

Бидэнэр, арбаад үрхэтэ айл, колхозойнгоо түб тосхондо гэрнүүдээ асаржа, һэльбэн заһабарилжа, шэнээр бария һэмди. Тэрэ гэһээр дүрбэн жэл үнгэржэ байна. Теэд манай гэрнүүдтэ мүнөө хүрэтэр электрын гэрэл оруулагдаагүй байһаар. Энэ гудамжын зарим гэрнүүдтэ, жэшээлхэдэ, колхозой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшын, электромонтёрой гэрнүүдтэ үнинэй гэрэл оруулагданхай.

Электрын гэрэл оруулыт гэжэ бидэнэр хэды гуйһан байнабди. Харин ролик гү, али электрын хүсэ дамжуулха утаһан үгы гээд лэ гал оруулагданагүй. Энэ гудамжада һуудаг хүгшэд, үбгэдэй гэр соо мүн лэ гэрэл үгы юм.

Ойрын сагта эдэ гэрнүүдтэ электрын гал оруулжа үгыт гэжэ «Бурят үнэн» газетээр дамжуулан колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Тармаев, электромонтёр нүхэр Бальжинимаев гэгшэдтэ ханданабди.

Ш. Санжиев, Д. Мункуев, Т. Санжиев, В. Эрдынеев, Г. Ринчинов, Б. Бадмаев, П. Лыгденова, Д. Цыренов,
колхозой гэшүүд.

Суургашай байдаг библиотекэ

Закаменай аймагай «Дружба» колхозой 2-дохи комплексно бригадын дэргэдэхи хүдөөгэй библиотекэ хаалтатай байһаар үнинэй. Тэрэниие даагша нүхэр Шагдурова колхознигуудай эрилтэ хангаха гэжэ огто анхарангүй, библиотекэеэ хаагаад, һанаа амар ябашадаг юм.

С. Аюшеев.

Шэнэ үүсхэл, түрүү арга хүсэтэй

☆

Кударын аймагта ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлдэг дүй дүршэлһөө

☆ ☆

Ойн баярай хүндэлэлдэ аймагай колхозууд тон харюусалгатай уялга—гүрэндэ һү, мяха, нооһо, үндэгэ тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, июниин 25-да дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан юм.

Энэ зорилгоёо дүүргэхын тулада шангаханаар ажаллаха, колхозник бүхэн ажалай ёһотойл амжалта туйлаха, эдэбхи үүсхэл гаргаха хэрэгтэй болоо. Иимэ харюусалгатай зорилго урдаа табиһан туладаа аймагай партийна организаци ойлгууламжын хүдэлмэриие эдэбхитэйгээр ябуулжа, социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ гол шухала анхаралаа хандуулһан байна. Энэ ойе найрлаха тухай мэдээсэлэй гарахатай хамта партиин айком партийна эхин организациин секретарьнуудай семинар үнгэргэжэ, ойлгууламжын хүдэлмэриие улам шангадхаха, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай асуудалые һайнаар зүбшэн хэлсүүлһэн байна. Һүүлээрнь мүн энэ асуудалаар агитаторнуудай семинарнууд, агитаторнуудай саг үргэлжын һургуулинуудай хэшээлнүүд үнгэргэгдэжэ захалаа һэн. Эдэ семинарнууд булта нютаг нютагуудта—сэхэ колхоз, культбазануудта үнгэргэгдөө.

Партиин айком «Ород арадтай хамта 300 жэл соо» гэһэн элидхэл зохёогоо һэн. Тиигээд партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд, организаци, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд тэрэ элидхэлээр мал ажалай фермэнүүдтэ, культбазануудта, тариан ажалай бригадануудта элидхэл хэжэ байна.

Шэнэ арга дүршэлнүүдые зоримгойгоор хэрэглэжэ, ойлгууламжын хүдэлмэриие эдэбхитэйгээр, оролдосотойгоор ябуулаа һаа, ажал хүдэлмэридэ тон ехэ нүлөөтэй байһаниинь элирнэ. Хүдөө ажахын экономикын асуудалаар үнгэргэгдэжэ байһан конференцинүүд һайн үрэ дүнгүүдые харуулна. Жэлэй эхинһээ хойшо колхозуудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, ажалай мүнгэн түлөөһэндэ орохо асуудалаар гурба дахин экономическа семинар үнгэргөөбди. Тэрээн дээрэ эдэ түрүү аргануудые хэрэглэжэ байһан хүдэлмэриин түрүүшын дүнгүүд, дүй дүршэл зүбшэн хэлсэгдэнэ. Энээнэй ашаар мүнөө аймагай зургаан колхоз ажалай сэхэ мүнгэн түлөөһэндэ ороо. Тиигээд июлиин 1-һээ эхилжэ үшөө хоёр колхоз энэ аргаар ажалай түлөөһэ эмхидхэдэг болохонь.

Ингэжэ бидэнэр ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа ажал хүдэлмэриин, ажал эмхидхэлгын түрүү арга дүршэлнүүдые дэлгэрүүлхэ, нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулдаг байнабди. Мүнөө партиин айком яагаад мяха ехээр абадаг болохо тухай асуудалаар баһа экономическа конференци үнгэргэхэеэ бэлэдхэжэ байна.

Ямар нэгэн сагай хугасаа соо гэхэ гү, али һайндэрнүүдэй хоорондо тодорхой зорилгонуудай түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлдэг болообди. Жэшээлхэдэ, Майн нэгэнэй һайндэрэй урда тээ апрель, май һаранuудта үнеэн бүриһөө 300 литрһээ бага бэшэ һү һаахын түлөө мүрысэхэ уряа гаргагдаа һэн. Энэ мүрысөөн тусхай гуримтайгаар эмхидхэгдэжэ, түрүүлжэ гарагшад һаалишадай хабарай найр зугаада хабаадалсаха эрхэ олохо байһан юм. Тиигээд май һарын эхеэр һаалишадай социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, Хамнигадай гэжэ үзэсхэлэн һайхан газарта һаалишадай найр зугаа хэгдээ. Мүрысөөндэ түрүүлэгшэд Хүндэлэлэй грамотада хүртэһэн, үнэтэ бэлэгүүдые абаһан байна.

Һүүлээрнь ород, бурят арадуудай хуби заяагаа ниилүүлһээр 300 жэлэй алдарта ойн баярай хүндэлэлдэ май, июнь һаранuудта үнеэн бүриһөө 400—500 литрһээ бага бэшэ һү һаахын түлөө мүрысөөн захалһан байна. Энэ мүрысөөнэй дүнгүүд 10—10 хоногто гаргагдажа, түрүүлжэ гарагшадта дамжуулгын улаан тугхан бага бэлэгтэйхэнээр барюулагдана.

Шэмэ ехэтэй ургамал—кукурузые һайнаар ургуулдаг болохын тулада аймагай партийна организаци үсэд шанга тэмсэл дэлгэрүүлжэ, ехэ оролдолго гаргажа байдаг. Аймагай колхозуудта кукурузашадай хамта 23 звено бии болгогдоо. Эгээ эдэбхитэй, оролдосотой хүнүүд звеное даагшадаар томилогдоод, тарилгада бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Гектар бүридэ 20—30 тонно наг шэбхэ гаргагдаа. Звеногой гэшүүд кукуруза яажа ургуулха тухай даабаритай һайнаар танилсуулһан байнабди. Манай эндэ яагаад 300 центнер кукурузын ногоон набша намаа ургуулхаб гэһэн асуудалаар аймагай научно-үйлэдбэриин конференци үнгэргэгдөө һэн. Аймагай суута кукуруза ургуулагша нүхэр Дампиловтай уулзалганууд эмхидхэгдээ, энэ асуудалаар колхозуудта экономическа конференцинүүд үнгэргэгдөө.

Аймагай партийна организаци ойлгууламжыншье, эмхидхэлэйшье хүдэлмэри ябуулхадаа коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байһан бригаданuудта онсо анхаралаа хандуулжа байдаг. Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө манайда 18 коллектив тэмсэжэ байна. Май һарада тэдэнэй түлөөлэгшэдэй суглаан зарлагдажа, ехэ һонирхолтой хөөрэлдөөн болоо.

Партийна эхин организацинууд партийна нэмэл суглаа ходо үнгэргэдэг, колхознигуудай суглаа, бригадын, малшадай үдэрнүүдые, политическэ хүдэлмэри ябуулха, лекци үнгэргэхэ үдэрнүүдые саг соонь зарладаг, янза бүриин һонирхолтой вечернүүдые үнгэргэдэг болонхой. Мүнөө үедэ СССР-эй арадуудай, мүн ород, бурят арадуудай хани барисаанда зорюулагдаһан тусхай вечернүүд, асуудал харюугай вечернүүд үнгэргэгдэнэ.

Колхозуудай партийна организацинууд һүүлэй үедэ лекци уншаха үдэрнүүдые үнгэргэдэг болоо. Долоон хоног соо тусхай тогтоогдоһон нэгэ үдэр арба гаран лекторнууд фермэ, гүүртэнүүдтэ, тариан ажалай бригадануудта ошожо, лекци уншана. Һүүлэй үедэ гаргагдадаг болоһон «Халаахай», «Тобшошье, хурсашье», «Хурса карандаш», «Тосхондомнай крокодил айлшалаа» гэһэн хуудаһанууд аргагүй нүлөөтэй, зондо һонирхогдодог, һайшаагдадаг байһанаа харуулба.

Абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тулада мүрысөө дэлгэрүүлхэ бусадшье шэнэ арганууд хэрэглэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, аймагай эрхим хонишон Агафоновой үүсхэлээр хонишон бүхэн тус тустаа долоон жэлэй түсэб табидаг болоо. Ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ шухала анхарал хандуулагдана. Түрүүшүүл өөһэдынгөө хүдэлмэри тухай олондо хөөрэжэ үгэдэг. Мүн тэдэнэй дүй дүршэл аймагай, колхозуудай газетэнүүдтэ хэблэгдэнэ. Тэрэшэлэн түрүү дүй дүршэлнүүдэй толилогдоһон багахан брошюрануудые партиин айкомой пропаганда, агитациин таһаг гаргажа байдаг болоо. Тэдээн соо мүн агитаторнуудай, пропагандистнуудай хүдэлмэриин һайн дүршэл харуулагдадаг юм.

Үбэлэй сагта гол түлэб культбазанuудтань малшадайнгаа дунда политическэ, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулдаг байнабди. Культбазануудта КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые, колхозой, фермын 1959 оной зорилгонуудые тайлбарилһан уряа, диаграмма, зурагууд эмхидхэгдэнхэй. Мүнөө малайнгаа зунай бэлшээридэ гараад байхада хүхэ ногооной үедэ ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө шэнэ шэнэ уряанууд, янза бүриин плакадууд гаргагдаа, шэнэ уялганууд абхуулагдаа, дүн харуулгын самбарнууд эмхидхэгдээ.

Мал ажал дээрэмнай гол түлэб залуушуул ажаллажа байдаг юм. Тэдэнэй дунда янза бүриин кружогууд (уран һайханай, уранаар оёлгын гэхэ мэтэ) эмхидхэгдээ. Залуушуулнай өөһэдынгөө колхозой клубуудта, мүн хүршэшье колхоздоо ошожо, һонирхолтой наада харуулжа байдаг.

Һүүлэй үедэ партиин айком, партийна эхин организацинууд шажанда эсэргүүгээр ябуулагдадаг ойлгууламжын хүдэлмэриие бүри шангадхажа байна. Энэ асуудалаар хэдэн хүнүүд лекци уншаха болонхой. Жэлэй эхинһээ хойшо шажанда эсэргүү 15 вечер үнгэргэгдэжэ, лекци уншагдаһан, ажалшадай асуудалнуудта тодорхой харюунууд үгтэһэн байна. Мүн байгаалиин научна асуудалнуудаар 80 гаран лекци уншагдаа.

Мүнөө жэл аймагай колхозуудта хабарай тарилга агротехническэ һайн болзорто дүүргэгдэбэ. Ждановай, Кировэй, Куйбышевай нэрэмжэтэ, «Путь Октября» колхозууд гүрэндэ үндэгэ тушааха жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Хэдэн колхозууд гүрэндэ мяха тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб баһал дүүргэбэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ойлгууламжын, политическэ хүдэлмэри һайжарууулха талаар манай аймагта горьтой хүдэлмэри хэгдэһэн байбашье, үшөөл дутуу дунданууд яһала бии. Зарим нютагта энэ хүдэлмэридэ халирхайгаар, ёһо тэдыгээр хандаха баримта үзэгдэнэ, соёл гэгээрэлэй олохон эмхи зургаанууд колхозуудай бодото ажалһаа таһарангяар хүдэлмэреэ ябуулна. Тиихэдэ ойлгууламжын хүдэлмэриин шухала арга зэбсэг болохо кино харуулга үшөөл хангалтагүй байһан зандаа. Эдэ дутагдалнуудаа зайсуулха хэмжээ абажа байнабди.

В. НАДАГУРОВ,
КПСС-эй Кударын айкомой секретарь.

Тарбагатайн аймагай «Октябрь» колхоз энэ жэлдэ нугаһануудые олоор үсриилжэ, шубуунай мяха гүрэндөө ехээр тушааха зорилготой. Зураг дээрэ: ...ой шубуушан Н. Бурдуковская нугаһадаа бэлшээжэ ябана.

Л. Хайдуровай фото.

Малаа һайнаар бэлшээнэ

...дын колхозууд гүрэндэ мяха ...лдаха хахад жэлэйнгээ түсэб ...ин 25-да дүүргэхэ юм. Апрель, ...июнь һарада гол түлэб бэл... таргалуулагдаһан хонид, ша... гахайнууд тушаагдахань.

...рган мяха гүрэндөө ехээр ху... ахаяа бэлдэжэ байһан колхо... аймаг дотор олон. Жэшээл... Дзержинскиин нэрэмжэтэ кол...й (түрүүлэгшэнь нүхэр Попов, ...йна эхин организациинь секре... нүхэр Дунаева) малшад май...5 гахай 85—85 килограммтай ...оод худалдаа. Сталинай нэ...кэтэ колхозойхид апрелиин ...2214 эрье хонидые бэлшээжэ ...алуулха гэжэ табяад, майда ...эхэдэнь бүхы дээрээ 60 шахуу ...нерээр нэмээд байба. Ихэдээ ...бүхэн сүүдхэдээ 124 граммаар ...һэн болоно. Энэ колхозой эр... хонишон Данзан Галсанов 756 ...нүүдые харууһалхадаа май һа... толгой бүхэнэйнь шэгнүүр та... килограммаар нэмээгээ һэн.

Үглөөгүүр эртэ бэлшээридэ ...аад, үдэшэ орой болотор хони... адуулнабди. Уһа, хужар, эдеэл... огоонойнь зэргээр бэлшээриин газар хэдэн хэһэг болгон ху...абди. Тиигээд хоёр-гурбан хо...о нэгэ газарта ябуулаад, шэнэ ...шээридэ гаргагдана. Үнгэрэгшэ һарада сүүдхэдээ хонин бүхэ... 166 граммаар шэгнүүрээ нэмээ... гээшэ. Июнь һарада бүришье һайса таргалжа, мяхажажа ябана даа. Түүхэтэ һайндэр яһала бэлэгтэйгээр угтахамнай,—гэжэ хонишон Данзан Галсанов хөөрэнэ.

Хахад жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ оролсоод, ажалай жэшээ харуулжа байһан түрүүшүүл аймагай колхоз бүхэндэ олон бии. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой дүршэлтэй хонишон Жалсарай Цыдыпов 700 толгой эрье хонидые даажа абанхай. Июниин хориндо гүрэндэ худалдагдаха эдэ хонид хүшэ шадал һайнтай.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гахайшад урда урдынхиһаа оролдосотой нягтаар хүдэлнэ. Толгой бүриинь сохом наяад килограмм болохо 61 шахамал гахайнуудынь энэ һарын 25-да тушаагдаха юм.

Бэрхэ малшадай эдэ жэшээнүүд юун тухай хэлэнэб гэхэдэ, тэжээл, эдеэлсын хомор, сагай эртэшье байгаа һаа, үнэн зүрхэнһөө оролдожо ажаллахада мал түргөөр таргалха байна. Хани барисаанай ехэ һайндэрые ажалай илалтаар угтахаар зоригжоһон аймагай колхозууд ехэ шэгнүүртэй, мяхалиг, тарган мал гүрэндөө худалдажа, хахад жэлэй түсэб уридшалан дүүргэхэнь.

И. Харжеев,
Зэдын аймагай хүдөө ажахын инспекциин ахалагша зоотехник.

Сүүдхэдээ килограммаар нэмээхэбди

...яха ехээр аба... болохын тулада ...ознай мүнөө ... мал таргалуул...схай гүүртэнүү... эмхидхээ. Тэдэ...нэгые, ерэхэ на... гүрэндэ ту...гдаха хашара...ай гүүртэ даа...абанхайб. Гүүр...ай мүнөө 200 ...ой малтай.

...рүү колхозуу... дүй дүршэлтэй ...лсахада, зунай ...шээридэ малаа ...аар адуулжа, ...ан мяха ехээр ...а, тушааха гэ... тэдэнэр оролдодог байна. Энэ жэшээгээр зун мал бэлшээн таргалуулха хүдэлмэри манай колхоздо хаһа соогоо, зүбөөр эмхидхэгдэбэ.

Би өөрөө мал ажал дээрэ олохон жэл хүдэлмэрилжэ байнаб. Зунай бэлшээридэ мал адуулха зарим тэды дүй дүршэлшье бии. Гэбэшье саашадаа хүдэлмэреэ бүри нарижуулха, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ шухала гэжэ һананаб. Өөрынгөө хаба шадалай зэргээр мүнөө зун даажа абаһан малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ нэгэ килограммһаа доошо бэшээр нэмээхэ гэжэ шиидээб. Энэ зорилгоёо дүүргэхын түлөө ехэ оролдолго гаргажа, мүнөө малаа һүни үдэргүй бэлшээри дээрэнь адуулжа байнаб.

С. Баяндуев,
Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшан.
Баргажан.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай зорилгонууд

Гурбан жэлэй соёлой добтолго соносхоһон культурын хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэдэхи съезд республикын ажалшадай байдалда ехэхэн нүлөөтэй байба.

Олохон Культурын байшан, клуб, библиотекэ болон культбазанууд гурбан жэлэй соёлой добтолгодо оролсоод, культурно-гэгээрэлэйнгээ хүдэлмэриин удха болон шанарые улам дээшэлүүлнэ. Культурын эмхи зургаанууд ажахын тодорхой зорилгонуудһаа соёл сурталай хүдэлмэриин гээгдэлые усадхажа, предприяти, колхоз, совхозуудай үйлэдбэридэ горьтойгоор нүлөөлнэ.

КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые арад зондо ойлгуулха, социалистическэ мүрысөө хаа хаанагүй дэлгэрүүлжэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые, түрүү арга методуудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь культурын эмхи зургаанууд партийна, комсомолой, профсоюзай организацинуудай түшэг тулгуурinь болоно.

Бүхы Россин Федераци соохи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанудай хүдэлмэрие харалгын үедэ түйлаһан амжалтынь түлөө манай республикын хэдэн эмхи зургаануудта шан олгогдоһон юм. Баргажанай аймагай Баянголой Культурын байшанда (директорынь нүхэр Баторов)—«РСФСР-эй эрхим Культурын байшан» гэһэн, Мухаршэбэрэй аймагай Шэнэ Заганай хүдөөгэй библиотекэдэ (даагшань нүхэр Брун)—«РСФСР-эй эрхим библиотекэ» гэһэн дипломууд, гурбадахи шангууд барюулагдаа һэн. Хүдөөгэй хоёр клуб, хоёр библиотекэ, колхозой нэгэ культбаза РСФСР-эй Культурын министерствын, культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гэй дипломуудаар, «Соёл гэгээрэлэй эрхим хүнүүдэй эдэбхитэн» гэһэн значогоор шагнагдаһан юм.

Эдэ амжалтануудай хажуугаар культурно-гэгээрэлэй зарим эмхи зургаануудай ажал-ябуулгада ехэхэн дутагдалнуудай бии байһыень тэмдэглэнгүй үнгэржэ болохогүй. Политическэ, ойлгууламжын, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри зарим ушарта үйлэдбэриин асуудалнуудтай холбоогүйгөөр, шанар муутайгаар ябуулагдана.

Олохон клуб, библиотекэнүүд мүнөө үеын политикын, орон доторхи, хилын саанахи байдалай асуудалнуудые хүнүүдтэ саг соонь ойлгуулнагүй. Хориин аймагай культурын эмхи зургаанууд ойлгууламжын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулна. Эндэхи клуб, библиотекэнүүд колхоз, совхозойнгоо байдалһаа таһарангяар хүдэлнэ, һонирхолтой, удха түгэлдэр, олон хүнэй хабаадалгатай хэмжээ-ябуулганууд хаа яа эмхидхэгдэнэ. Хүдөөгэй интеллигенци, комсомолшууд, залуушуул, үйлэдбэриин түрүүшүүл ниитын ажал-ябуулгада һулаар хабаадалсана.

Соёл культурын эмхи зургаануудые элдэб хэрэгсэлээр бүрин хангаха, шэнэ клуб, библиотекэ болон культбазануудые колхоз, предприятинуудай хүсөөр, зөөреэр барижа, дары дүүргэхэ, эмхи зургаануудаа болбосон түхэлтэй болгохо, заһабарилха хэрэгтэ гурбан жэлэй соёлой добтолго илангаяа ехэ үүргэтэй. Культурын эмхи зургаануудые заримдаа арадай барилга гэжэ соносхоно. Мүнөө республика доторнай Культурын 7 байшан, 57 клуб, 24 культбаза, 13 библиотекэ, 20 улаан булан, 4 кинотеатр баригдажа байнхай. Эдэнэй олонхинь 300 жэлэй ойн баярай һайндэр болотор ашаглалгада орохо юм. Кударын аймагай колхозуудта иимэ барилга түргөөршье, һайнааршье хэгдэнэ. Заиграйн аймагай колхозууд, предприятинуудта 8 клуб баригдажа эхилһэн аад, 3-ниинь ашаглалгада оробо. Кабанскын аймагта—5 клуб, Мухаршэбэрэй аймагта—Культурын байшан, 4 клуб баригдажа байнхай.

Гэхэ зуура республикын зарим аймагуудта (жэшээнь, Кяхтада, Хоридо, Иволгада, Тарбагатайда) культурын эмхи зургаанудай барилга эмхи гуримгүйгөөр ябуулагдана. Усть-Кяхтын сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхоздо гурбадахи жэлээ баригдажа байһан 150 һууритай клубһаа ондоо нэгэшье клуб Кяхтын аймагта һүүлэй хоёр жэлэй хугасаада баригдаагүй.

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн һайндэрые эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтахаяа республикын ажалшад бэлдэжэ байна. Эдеэ хоолой зүйлнүүдые гүрэндэ худалдаха уялгаяа, долоон жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн колхоз, совхозуудта, промышленность болон транспортда үдэрһөө үдэртэ үргэдэн дэлгэрнэ.

300 жэлэй түүхэтэ ойн һайндэрэй бэлэдхэлдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд эдэбхитэйгээр хабаадаха зэргэтэй.

Республикын зарим аймагуудай соёл гэгээрэлэй эмхи зургаанууд һайндэртөө һайнаар бэлдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагта дуунай һайндэртэ хабаадалсахын тула 70 хүнһөө бүридэһэн хоор бэлдэгдэнэ. Мүн Кударын аймагта 500 хүнтэй тиимэ хоор арадуудай һайндэр болотор бэлдэгдэхэ юм. Дуунуудые мянга мянган хэһэгээр типографида хэблүүлээд, аймагай колхоз, предприяти бүхэнэй залуушуул сээжэлдэжэ байна.

Һайндэр болотор багахан сагай үлэбэшье, зарим эмхи зургаануудта биратай юумэн хэгдэнэгүй, үүсхэл оролдолго гаргагданагүй. Культурын нютагай органууд энэ дутагдал усадхаха хэмжээ ойрын үдэрнүүдтэ абаха зэргэтэй.

Культурын байшан, клуб, библиотекэ бүхэн һайтар бодомжологдоһон, партийна организацинуудтай хэлсэжэ тааруулагдаһан түсэбүүдтэй байха ёһотой.

Хүдэлмэриин элдэб формо—хөөрэлдөө, элидхэл, тематическа асуудал харюугай үдэшэнүүдые, аман үгын журнал гэхэ мэтые хэрэглэн, промышленностиин, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай эдэбхи бадаруулха, һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа колхоз, совхоз болон предприятинуудай болзорһоо урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэнь партийна организацинуудта ходо туһалжа байха шухала. Үйлэдбэриин участогуудта, илангаяа холын гүүртэ, отарануудта соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэхэ ёһотойбди.

Нютагай байдалые, ажахын ямар зорилгонуудай шиидхэгдэжэ байһые хараада абалсан, механизаторнуудай, кукурузашад, свёклошодой, гахайшад, хонишод, һаалишад болон бусадай үдэрнүүдые болзор соонь үнгэргэхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл хүдөө ажахыда нэбтэрүүлхэ, колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые хүдөө ажахын, техническэ ном уншадаг болгохо хэрэгтэй.

Харуулан ойлгуулха агитациин удха болон шанарые дээшэлүүлгэдэ илангаяа ехэ анхарал хандуулха шухала. Плакат, стенд, монтаж, диаграмма, выставкэ болон газетэдэ оронойнгоо, республика, район, колхоз ба предприятиин саашанхи хүгжэлтые хүндэ ойлгосотойгоор, тодоор харуулха, түрүү фермэ, бригада, звенонуудай дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Ажалдаа коммунистическэ ёһоор хандадаг, амжалта ходо түйладаг эрхим хүнүүдые Хүндэлэлэй самбарта, мүн ондоо аргаар алдаршуулха шухала.

Залуушуулай коммунистическэ ажалай бригадын гэшүүдэй культурна эрилтэнүүдые гүйсэд дүүрэн хангаха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин түсэб дүүргүүлхэ, гурбан жэлэй соёлой добтолгодо, культурын гуламтануудые болбосон түхэлтэй болголгодо тэдэнииые хабаадуулха гээшэ соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай арюун уялга болоно.

Культурын эмхи зургаанууд комсомолой, профсоюзай организацинуудтай хамта уран һайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэрие һайжаруулха, колхознигууд, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые, нютагай интеллигенциие тэрээндэ олоор хабаадуулха, хүдөөгэй клуб, Культурын байшан бүридэ драмын, хоорой, хүгжэмэй кружогуудые эмхидхэхэ шухала.

Уран һайханай бүлгэмүүдэй репертуарта совет хүнүүдэй баатарлиг ажалые магтаһан уран зохёолнуудай, советскэ драматургиин, поэзиин, прозын, хүгжэмэй һай һайн зохёолнуудые оруулха хэрэгтэй. Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 300 жэл болоһон ойн баярай һайндэртэ зорюулагдаһан концертнүүдэй репертуар бэлдэлгэдэ илангаяа ехэ анхарал хандуулха шухала.

Республикын соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэриингөө баян дүй дүршэл хэрэглэн арад зоной культурна эрилтые бүри һайнаар хангажа, түүхэтэ һайндэрөө эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаха байһаниинь дамжаггүй.

О. Шадаров,
Бурядай АССР-эй Культурын министрын орлогшо.

Үсөөхэн һанамжа

«Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ, орон доторoo арадай гэгэрээлые улам хүгжөөхэ тухай» Хуулиие бэелүүлхэ зорилготой шэнэ дүримэй проект зүбшэн хэлсэгдэжэ эхилээ. Тус проектые һайшааха зуураа, хэдэн һанамжа хэлэһэйб гэжэ һананаб.

Үхибүүдые һуралсалда хабаадуулха талаар түбхын түрүүн нютагай Соведүүд харюусалгатай гэжэ шэнэ дүримэй проект соо бэшээтэй. Тэрэнь тон зүб. Гэбэшье һурагшадай түрэлхид ямар нэгэн предприяти, колхоз совхоздо хүдэлмэрилдэг байһан туладань, ажахын хүтэлбэрилэгшэд мүн лэ харюусха ушартай гэжэ һанамаар. Илангаяа хүдөө нютагуудта гүүргэ, отара дээгүүрхи малшадай үхибүүдэй һургуулиһаа һамшаха ушар үзэгдэдэг. Тиихэдэнь колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд «намһаал саагуур, наранһаал наагуур» гэһэншүүгээр хандана гү гэхээр болодог.

Худоедэ, зарим колхозой газар дээрэ үсөөхэн һурагшадтай эхин һургуулинууд байдаг байна. Жэшээнь, Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой газар дээрэ 2 эхин, 1 долоон жэлэй һургуули бии. Хүльхисөөнэй эхин һургуули 5 класстай, 15 һурагшадтай. Тэндэ ганса багша хүдэлдэг. Гүбэйн эхин һургуули 5 класстай, 25 һурагшатай. Тэндэ хоёр багша заадаг. Иимэ эхин һургуулинуудые байлгаһанай хэрэггүй гэжэ һанагдана.

Мүнөө колхозууд томодхогдоод, ажахыгаа нилээд хүгжөөгөө бшуу. Найман жэлэй һургуулинуудай дэргэдэ үхибүүдэй байха хамтын байра бариха, һургуулинуудые томодхохо шухала. Тиигэбэл гүрэнэй ехэ мүнгэн зоори арьбалагдаха, класс бүхэн олон үхибүүдтэй болохо, һуралсал ажабайдал хоёрой холбоон һайжарха, һургуулинууд мал ажал, тарилга ехээр эрхилдэг болохо байгаа.

Ажал хэхэ, эрдэмэй эшэ үндэһые шудалхын түлөө һурагшадай тэмсэхэнь лабтай. Теэд дүримэй проект соо социалистическэ мүрысөө һурагшадай дунда эмхидхэхэ тухай тодо һонороор бэшэгдээгүй байна. Энэ асуудалые дүримэй проектдэ оруулхаар гээшэл ха.

Һуралсалай түсэбэй проект зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Зүгөөр үхибүүдтэ үдэр бүри үгтэдэг гэртэхи даабари тушаа хэлэхэдээ, ямар предмедээр, хэды минута соо дүүргэхээр даабари үгтэхэ ёһотойб гэһэн сагай хубаари үгэбэл һайн байгаа.

А. Аюржанаев.

Хэжэнгэ.

Заочно һуралсал үргэдхэгдэнэ

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурядай пединститутда жэл ерэхэ бүри олон хүн заочноор һурадаг болонхой. Эндэ дээдэ эрдэмтэй багшанарые бэлдэхын тула горьтойхон хүдэлмэри ябуулагдана. Городой, хүдөөгэй багшанар эрдэм мэргэжэлээ улам дээшэлүүлхэ зорилгоор һуралсалаа үргэлжэлүүлдэг байна. Жэшээнь, институдай түүхэ болон литературын факультедтэ 100 хүн, физико-математикын факультедтэ 75 хүн мүнөө жэл шалгалта барижа орохоор хараалагдана.

Иигэжэ Бурядай пединститудай заочно отделени заочно һуралсал үргэдхэхэ гэһэн парти, правительствынгаа тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилбэ.

Ч. Ринчинов.

Һайн амжалта түйлана

Оронойнгоо зүүн районуудай гол мүрэнүүдээр ябадаг судануудые бүтээдэг манай заводойхид хани барисаанай һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Нүхэр Усовай хүтэлбэрилдэг такелажна цехын участогайхид мүрысэгшэдэй дунда түрүүлжэ ябана. Эдэнэр судна ашаха халаан бүриингөө даалгабарине хоёр дахин үлүүлэн дүүргэдэг байна.

Кран хүдэлгэгшэд А. Бахтиаров, А. Любаев, такелажнигууд А. Портнягин, Д. Колмаков, мүн бусад хүдэлмэришэд ашаагаа һаатуулангүй ябуулхын түлөө оролдоно.

Тус участогай коллектив хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь 10 хоногоор урид дүүргэхэ зорилготой.

Д. Балданов.

„Хүдөө ажахын һонин“ гэһэн бюллетень хэблэгдээ

«Хүдөө ажахын һонин» гэһэн бюллетениин түрүүшын номерые Бурядай АССР-эй Хүдөө ажахын министерство һаяхан хэблэн гаргаба.

«Курумканай РТС-тэ бүтээгдэһэн подборщигууд» гэжэ статья бюллетениин эхиндэ толилогдонхой. Тэрэниие Курумканай РТС-эй главна инженер нүхэр Г. Смородников бэшэһэн байна. Малые бэлшээн таргалуулха тухай нүхэр Г. Сороковиковой (Түнхэнэй хүдөө ажахын инспекциин главна зоотехник), кукурузын баян ургаса хуряаха тухай нүхэр И. Коноваловай (Баргажанай аймагай «Гигант» колхозой кукурузашадай звено даагша), мүн бусад хэдэн статья тэндэнь толилогдоо.

Энэ журнал-бюллетень 1000 хэһэгээр гаргагдаад, КПСС-эй бүхы айкомууд, аймгүйсэдкомуудта, республика доторхи РТС, колхоз, совхозуудта эльгээгдэхэнь.

В. Шнайдер.

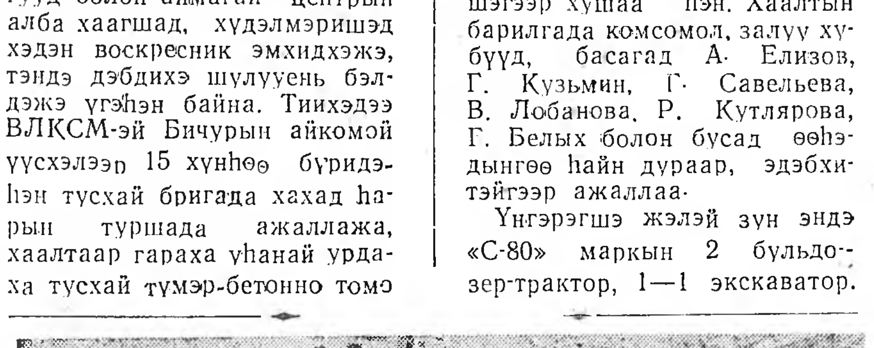
Хүнэй гараар бүтэһэн нуур дээрэ

Алташа гол хабар, намарай сагта уһаар яһала элбэг байдаг дээрэһээнь, тэндэһээ багахан һубаг канавануud гаргагдажа, хабар эртэ сабшалан, тарялангай горьтой газар уһалагдадаг һэн. Теэд хаалтагүй дээрэһээ энэ голой ехэнхи уһаниинь хэрэгтэй сагтаа сабшалан, таряаланда хүрэнгүй, Хёлго мүрэн руугаа хии урдажа ошодог байгаа. Тиигэбэшье зундаа газар уһалха эгээл зохид сагай болоходо, Алташын уһан ехээр татажа, шэргэшэдэг шахуу.

Тиимэһээ энэ голые нэгэ тээнь хаажа, газараа һайса уһалдаг болохо тухай хөөрэлдөөн Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо униинһөө хойшо болодог байгаа юм. Харин лэ 1957 онһоо хойшо артелиин түрүүлэгшэ Чимит Митыпович Митыповэй дурадхалаар эндэ хаалта барихa хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ һэн.

Тэрэнэйнгээ хаалтые хоёр хүтэлэй хоорондо 100—300 метр үргэнтэй газарта хэхын тулада, тэндээ 9 метр үндэртэй, доогуураа 40 метр үргэнтэй, 170-аад шахуу метр утатай хаалта—шулуу, шорой обооложо, зарим газартань бетоноор бариха хэрэгтэй байгаа. Мүн хаалтые дээдэ тээ 2 миллион кубометр уһатай сөөрэм, нуур тогтоохын тула 20 гаран га газарта шоройень абажа, гүнзэгырүүлхэ ёһотой байгаа.

Нэн түрүүн 1957 ондо эндэ «С-80» маркын бульдозер-тракторaар ехэ хаалта (плотина) хэхэ һууриень сэбэрлэжэ, 10 мянган дүрбэлжэн метртэ газарынь тэгшэлэгдээ. Удаань хаалтынгаа байха газарта «Э-258» экскаватораар 2,5 метр гүнзэгы, ута нүхэ (траншей) малтаад, тэрэнэйнгээ оёорто шабарлиг хатуу шорой адхажа, трактораар нягтаруулаа. Нёдондонһоо хойшо хаалтынгаа дээдэ хажууда шулуу дэбдижэ, уһанайнь эрьюулгэтэжэ тогтохо түсхай худаг малтаа юм. Колхознигууд болон аймагай центрын алба хаагшад, хүдэлмэришэд хэдэн воскресник эмхидхэжэ, тэндэ дэбдихэ шулууень бэлдэжэ үгэһэн байна. Тиихэдээ ВЛКСМ-эй Бичурын айкомой үүсхэлээр 15 хүнһөө бүридэһэн түсхай бригада хахад һарын туршада ажаллажа, хаалтаар гараха уһанай урдаха түсхай түмэр-бетонно томо хоолойнуудые техник-мелиоратор нүхэр Коробенковой хүтэлбэрсэр бэлдэжэ, тэрэнээ табиха газартань элһэ, шулуу дэбдеэд, дээрэһээнь бетон шудхаа. Түмэр-бетонно хоолойнуудые байха газартань гонзойтор табяад, тэрэнэйнгээ уулзадха бүхэниие хоёр дабхар тоолёор орёожо, бүдүүн шабын түмэрөөр бүхэлөө. Тиигээд тэдэ хоолойнуудаа дээрэһээнь, хажуу тээһээнь шабарлиг хүндэ шоройгоор нимгэншэгээр хүшаа һэн. Хаалтын барилгада комсомол, залуу хүбүүд, басагад А. Елизов, Г. Кузьмин, Г. Савельева, В. Лобанова, Р. Кутлярова, Г. Белых болон бусад өөһэдынгөө һайн дураар, эдэбхитэйгээр ажаллаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Алташын хаалтаһаа уһан гаража, уһалууриин канава руу орожо байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй зун эндэ «С-80» маркын 2 бульдозер-трактор, 1—1 экскаватор, скрепер хүдэлжэ, хаалтын доогуур уһанай малтахагүйн тула, дээдэ тээһээнь 100 метр үргэнтэй, 75 сантиметр зузаанаар жэжэ хайр шулуу дэбдеэ. Колхозойхид 1958 оной ноябриин 5 болотор ехэ хаалтынгаа (плотина) шорой, шулууе обооложо дүүргээ юм. Нёдондо сентябрь һараһаа хойшо Алташын уһа хаагаад, ходоо уһатай байха сөөрэм тогтоожо абаа һэн.

Тиигэжэ эндэхи колхознигууд, механизаторнуудай шэн габьяата ажалаар Алташа дээрэ 5 га газарта 30 мянган кубометр тухай хэмжээнэй уһан тогтоогдоо бэлэй. Тэрэ уһаниинь үбэлдөө хүрөөд, энэ хабартаа һайрам ехэ байжа, сөөрэмынь 20 га үргэн ехэ нуур болоо һэн. Тэндэ мүнөө 40 мянган кубометр тухай уһан тогтоод, һалхинда мэлмэрэн долгилжо байдаг. Тэрэнэй гүнзэгынь хаалтынгаа хажууда 4,5 метр болоһон байна.

Калининай нэрэмжэтэ артелиинхид энэ хабартаа, апрель сооһоо эхилжэ, сөөрэмэйнгөө уһые хаалтаар гаргажа, 300 гаран гектар сабшалан, 450 шахуу га таряалангай газар 2 дахин уһалаад байна. Тиигэжэ эндэхид Алташа голой уһые хаажа, ехэ сөөрэм тогтоогоод, тэрэнээ дуратай сагтаа табижа, таряалан, сабшалангаа жэлэй ямаршье үедэ уһалжа байха аргатай болоо. Энээнэй ашаар тус артелиинхид жэл бүри ороoһо таряанай, үбһэ ногооной болон бусад ургамалнуудай баян ургаса абажа, ажахынгаа бүхы һалбаринуудые эрид хүгжөөхэ байһаниинь мэдээжэ.

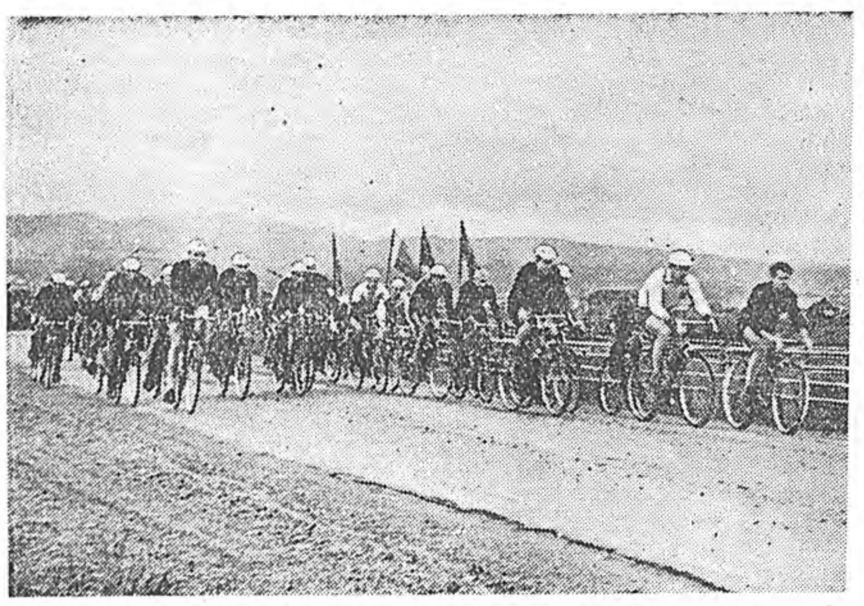
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хаалтаһаа ерэһэн уһые тарааха һубаг татажа байна.

Т. Гармаевай фото.

Колхозойхид Алташын сөөрэмэй уһые бүри ехэ болгожо, 2 миллион кубометртэ хүргэхэ юм. Энэ нуурай талмайнь 42 га болохо, гүнзэгынь 7—10 метр байха ёһотой. Тэрэнэйнгээ уһаар 1300 га таряалан, сабшалангай газар жэлдээ 3-һаа үсөөн бэшэ дахин уһалха, мүн гэшүүдэйнгээ 100 гектар огородой газар уһалалсахаар хараална. Тэрэшэлэн ойрын жэлнүүдтэ сөөрэмэйнгөө эрье шадар ургамал ногоо тарижа, тэндээ 15—20 мянган галуу, нугаһа үсхэбэрилхэ, элдэб хадари, зэбгэн, карп, хилмэ гэхэ мэтэ загаһа олоор табижа үдхэхэ юм. Гадна энээнэй эрьедэ колхознигуудайнгаа сэнгэхэ амаралтын гэр барижа, тэндэнь онгосо болон яхтын станци бии болгохо зорилготой.

Б. Сельверов,
Бурядай АССР-эй Хүдөө ажахын министрын орлогшо.

Эрэшүүл соохоо манайхин түрүүлбэ

РСФСР-эй зүүн зоно дотор велосипедээр түрүү һуури эзэлхын түлөө Улан-Удэ городто эмхидхэгдэһэн мүрысөөн уржадэр, июниин 16-да үргэлжэлөө.

Үглөөнэй 11 часта урилдаанай эхилхэдэ Сибириин, Алас Дурнын 39 эрхим спортсмен 150 километртэ урагшаа дабшаа. Мүрысэгшэд түрүүшын 100 километрые нэгэ жэгдээр ябажа гараһан байна.

Бурядай спортсменүүд бүхы замдаа нэгэ жэгдээр ябажа, хамагһаа урид ерээ. Эдэнэр 150 километрын зайе 1 час 31 минута соо гаталжа, зоно соогоо нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Хабаровскынхид хоёрдохи, читынхид—гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

Зураг дээрэ: 150 километртэ урилдаажа ябанад.

Л. Хайдуров.

Болбосон түхэлтэй болгогдоно

Оронойнгоо зүүн районуудые сонхын шэлээр хангадаг хүдэлмэришэдэй тосхон һүүлэй жэлнүүдтэ танигдахаар бэшэ болотороо хубилаа. Эгээл эндэ, үдхэн ой тайгын оршожо байһан газарта 1930-аад оной үеэр хүдэлмэришэд олоороо ерээд, завод барижа эхилээ бэлэй. Тэрэнэй корпусой бодхоогдохотой хамта хүдэлмэришэдэй ажаһууха гэр байра, тэрэ тоодо бараагууд бүтэһэн байгаа. Байн байтараа хүдэлмэришэдэй олошорхо бүри бараагуудһаа гадна ондоо һаруул ехэ гэрнүүдые бариха шухала болоһон юм. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула заводой хүтэлбэрилэгшэд дайнай һүүлээр эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна.

Һүүлэй арбаад жэлэй туршада энэ тосхондо 2 дабхар шулуун, модон гэрнүүдэй олоор баригдаһанай ашаар Хрустальна, Новоселовско гэхэ мэтэ үйлсэнүүд бии болоһон байна. Эдэнь һүүлэй үедэ улам болбосон түхэлтэй боложо байнхай.

Горьковско областиинхидай гарган үүсхэлые шэлэй заводой хүдэлмэришэд һайшаан дэмжэжэ, гэр байрануудые урдынхиһаа олоор барина. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада хүдэлмэришэдэй хүсөөр 200 гаран гэр баригдаа. Дайнай урда тээ энэ тосхондо 1500 гаран хүн ажаһуудаг байһан аад, мүнөө 6 мянга гаран хүн ажаһууна. «Хүдэлмэришэдөө гэр байраар гүйсэд хангаха зорилгоор мүнөө жэл 10 гаран гэр барижа эхилэнхэйбди» гэжэ заводой хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлнэ.

Баригдажа байһан тэдэ гэрнүүдһээнь 8 байратай нэгэ, 12 байратай хоёр гэр һаяар бэлэн болохонь. Энээнһээ гадна хүдэлмэришэд Петр Радикальцев, Федор Базденков, Николай Молчанов, Александр Михалев болон бусадай 20 бүлэнэр өөһэдтөө гэрнүүдые барижа байна.

—Клуб, больница, поликлиникэ, бани, столово, хүүгэдэй ясли, сад, һургуули гэхэ мэтэ соёлой гуламганууд заводоймнай хүдэлмэришэдэй мэдэлдэ үгтэнхэй,—гэжэ парткомой секретарь нүхэр Соловьев омогорхон хөөрэнэ.

Заводой хүдэлмэришэд үхибүүдээ һургаха, хүмүүжүүлхэһээ гадна, өөһэдөөшье индустриальна техникумдэ, үдэшын һургуулида олоороо һуража, мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ.

Эндэхи хүдэлмэришэд сүлөөтэй саагаа культурнаар үнгэргэхэ хүсэд аргатай болонхой. Клубайнь библиотекэ дотор шэнэ газетэ, журнал, шатар, даам, домино гэхэ мэтэ элбэг байдаг.

Ород, бурят арадуудай хэтэ мүнхын хани барисаанай гэрэлтэ һайндэрые угтуулан, заводой газаагуурхиие бүри тоё һайхан болгохын тула ехэ ажал хэгдэнэ. Клубай дэргэдэ танцын талмай түхеэрэгдэжэ бэлэн болоо. Талмайе тойруулан элдэб модод һуулгагдаһан, түмэр хашаан баригдаһан байна. Һаглагар ногоон набша намаагаар бүрхээгдэһэн сэсэрлиг соонь В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай бюстнүүд габигдаа.

Үдэр үнгэрхэ бүри заводой газаа, досоо талань һайндэрэй түхэлтэй боложо байнхай. Мүнөө заводой хажуугаар гараһан шоссей харгы елэгэр хара асфальтаар хушагдажа дүүрэхэ дүтэлөө.

Заводой тосхониие уһаар хангаха асуудалай шиидхэгдэһэнэй ашаар хүдэлмэришэн бүхэн газааһаа уһа абаха аргатай болоо.

Шэлэй заводой хүдэлмэришэд түрэл парти, правительствынгаа анхарал оролдолгодонь харюу болгон, Эхэ оронойнгоо барилганuудта сонхын шэл улам ехээр гаргажа үгэхын түлөө тэмсэжэ байна. Эдэнэр май һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, даабариһаа гадуур хэдэн вагон шэл шэнэ барилгануудта эльгээгээ.

Б. Цыремпилов,
Г. Полуянов.

Хилын саанаһаа

А. А. Громыко Л. Больцтой уулзаба

ЖЕНЕВА, июниин 16. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Мүнөөдэр Советскэ делегациин байдаг байшанда СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Л. Больцтой уулзаба. Женевэдэхи зүблөөнэй хүдэлмэри тушаа асуудалнуудаар тэдэнэр һанамжануудаа хэлсээ.

Уулзалган дээрэ В. А. Зорин, И. И. Ильичев, О. П. Селянинов, О. Винцер, Г. Теплиц, П. Флорин, В. Мейснер, Г. Кегель байлсаба.

Албаниин Арадай Республикын правительствын мэдүүлгэ

ТИРАНА, июниин 16. (ТАСС). Балканиие атомна болон ракетнэ базаһаа, атомна болон ракетнэ буу зэбсэгһээ сүлөө зоно болгохо тухай хамтын хэлсээ баталха зорилготойгоор Балкандахи гүрэнүүдэй правительствонуудые толгойлогшоноруой зүблөө зарлаха тухай Румыниин правительствын дурадхалые Албаниин Арадай Республикын правительство һайшаан дэмжэнэ гэжэ үсэгэлдэр Албаниин Арадай Республикын правительство мэдүүлбэ. Албаниин Арадай Республикын правительство энэ зүблөөндэ хабаадахаар бэлэн байһанаа мэдүүлээ. Албаниин правительствын һанамжаар уласхоорондын байдалай хүгжэлтэ, тусхайлбал, Балкан болон Андриатикадахи райондо боложо байһан ушар хэрэгүүд иимэ зүблөөе зарлахые баадхана гээд мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Балкандахи гүрэнүүдэй правительствонууд Румыниин правительствын дурадхалые дэмжэхэ байһандань Албаниин Арадай Республикын правительство найдажа байһанаа мэдүүлнэ.

Панчен Эртни Лхаса ерэбэ

ПЕКИН, июниин 16. (ТАСС). Арадай түлөөлэгшэдэй Бүхы Хитадай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Панчен Эртни Цинхай провинциин ниислэл Синин городһоо тусхай самолёдоор Лхаса ерэбэ. Панчен Эртнитэй хамта КНР-эй гүрэнэй Соведэй дэргэдэхи национальностьнуудай хэрэгүүдэй талаар комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Ван Фэн Лхасада ерэлсээ.

Италиин банкнуудай 80 мянган алба хаагшад забастовко хэнэ

РИМ, июниин 15. (ТАСС). Мүнөөдэр Италиин банкнуудай 80 мянган алба хаагшад забастовко эхилбэ. Тэдэнэр салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табина. «ВИКТ», «ИКПТ», «Италиин ажалай союз» болон банкын хүдэлмэрилэгшэдэй бусад профсоюзай организацинууд забастовко эхилээ.

Италиин банкнуудай алба хаагшад майн 8—9-дэ 48 часай забастовко хэһэн байгаа.

Франциин компартида эсэргүү хархис ааша

ПАРИЖ, июниин 15. (ТАСС). Плуа городто (Луар, Шер департамент) эндэхи хархис этэгээдүүд Франциин Коммунистическэ партиин нютагай федерациин байдаг гэртэ добтолго хэбэ гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ. Тэдэнэр мүнгэ хадагалдаг кассые хулуугаа, лотерейн олон зуун билет үгы хээ, библиотекые галдаа. Эндэ дүтэ байһан хүн зоной, мүн түймэр сарагшадай ашаар лэ түймэр болоогүй. Энэ добтолгоһоо боложо, Франциин компартиин организацида 400 мянган франкын гарза хэгдээ.

Городой хүн зон хархис этэгээдүүдэй хорото ябуулгада ехэ дураа гутажа, бандидуудые арестовалжа сүүдлэхэ гэһэн эрилтэ засагай урда табиба.

Польшын Арадай Республика. Ашаанай машина гаргадаг Стараховицедахи заводой «Стар» гэжэ ашаанай шэнэ автомобильнууд.

ТАСС-эй фотохронико.

Женевэдэхи зүблөөн тушаа

ЖЕНЕВА, июниин 16. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөн зургаадахи долоон хоногоо хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Энээнэй урда тээ юрын уулзалганууд болоһон байна. Воскресениин урда үдэр, мүн воскресенидэ 2 министрнүүд—С. Ллойд, М. Кув де Мюрвиль гэгшэд өөһэдынгөө ниислэл хотонуудта ошожо ерээ.

Үсэгэлдэр болоһон заседанида ехэ анхарал хандуулагдана. Юуб гэхэдэ, тэрээн дээрэ баруун оронуудай түлөөлэгшэд байгша оной июниин 10-да зүблөөнэй үзэмжэдэ А. А. Громыкын оруулһан Совет ороной шэнэ дурадхалнууд тушаа үгэ хэлэхэ байһан юм. Июниин 12-то Лондон ошохынгоо урда тээ зүблөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, баруун оронууд «һүүлшынгээ үгые үшөө хэлээгүй» гэжэ С. Ллойдой мэдүүлһэниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Теэд үсэгэлдэр бусад гурбан министр тиимэ үгээ хэлээ гү? Баруун оронууд таарамжатай дурадхалнуудые оруулаа гү, бэе бэедээ таарамжатай хэлсээ түйлахын тула тэдэнэр зохистой алхам хээ гү? Үгы. Үсэгэлдэрэй заседани таатай үрэ дүн түйлаагүй гэжэ Швейцариин бүхы газетэнүүд нэгэн адли бэшэнэ.

Баруун оронуудай делегацинуудһаа, илангаяа ФРГ-гэй делегациһаа мэдээнүүдые абажа байдаг газетэнүүд хөөрэлдөөнүүдэй «заатагүй таһалдаха» тухай, үгышье һаа үни удаанаар «забһарлаха» тухай баяртайгаар бэшэнэ.

Гэхэтэй хамта, иимэ нэгэ баримта анхарал хандуулна: «Таһалдаха», «үрэ дүн гарахагүй» гэжэ байжа шашалдадаг хүнүүд Берлин тухай хойшолуулашагүй тон шухала асуудалай мүнөө болотор шиидхэгдээгүй байһанай бодото шалтагаан юуб гэһэн асуудалда харюусаха болоходоо үгэ дуугүй болошодог юм. Хоёр талын һанамжые бодото дээрэнь шэнжэлһэнэй удаа энэ асуудалда зүб харюу үгтэхэ юм гэжэ олониитэ мэдэрнэ. Теэд иимэ шэнжэлгэ хадаа хэлсээ түйлаха хэрэгтэ һаад хэжэ байһан, бүхы оронуудай олониитые мэхэлжэ байһан хүнүүдтэ таарамжагүй байһаниинь элитэ.

Хөөрэлдөөнэй үедэ Советскэ Союз Баруун Берлин тухай асуудалые бэе бэедээ таарамжатайгаар шиидхэхэ гэһэн эрмэлзэлгэ ходо гаргажа байгаа. Энэ асуудалда хабаатай оронуудта тойбо татахагүй, мүн уласхоорондын байдалые һайжаруулха шиидхэбэри абаха гэһэн юм. Баруун Берлиниие өөрөө мэдэлтэй, демилитаризованно город болгохо тухай дурадхал энэ зорилгодо дүүрэн харюусана. Баруун оронуудай түлөөлэгшэд энэ дурадхалые абахагүй гэжэ хэдышье мэхэ гохо гаргаашье һаа, тэдэнэр советскэ дурадхалнуудай гол зорилгые буруушаажа шадаагүй. Юуб гэхэдэ, советскэ дурадхалнууд Баруун Берлиндэхи аюул ехэтэй дайн сэрэгэй гуламтые усадхаха, тиихэ зуураа баруун оронуудта ямаршье хохидол ушаруулхагүй юм. Тиихэдээ Баруун Берлин найдамтай эрхэ сүлөөтэй боложо, тэндэ байгуулагдаһан ёһо гуримые хэншье эбдэхэгүй һэн. Гадна баруун болон зүүн оронуудтайгаа тэрэнэй холбоо барисаагаа хүгжөөхэ ябадалда таарамжатай эрхэ нүхэсэл байгуулагдаха бэлэй.

Бэе бэедээ таарамжатай шиидхэбэри абахые хүнгэдхэхын тула, мүн Баруун Берлиндэ хариин сэрэгые саашадань байлгаха хэрэгтэ баруун гурбан оронуудай ехэ удхашанар үгэжэ байһаниие хараадаа абаад, тэндэ имагтал ёһол заншал дүүргэхээр тогтоогдоһон тооной США-гэй, Англиин, Франциин, СССР-эй сэрэгүүдэй байхые Советскэ правительство зүбшөөрһэн байгаа. Тэдэ сэрэгүүд эзэмдэлгын эрхэгүй байха гү, али ондоо гүрэнүүдэй тогтоогдоһон тооной сэрэгүүдээр һэлгэгдэхэ ёһотой юм.

Хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар баруун оронуудай һанамжые Советскэ правительство хараадаа абаһан байгаашье һаань, тэдэнэр советскэ дурадхалнуудые буруушааһан байха юм. Тиигэжэ Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гуримые усадхаха талаар ямаршье хэмжээнүүдые абахагүй байһанаа тэдэнэр харуулаа.

Тиихэдэ Советскэ правительство хэлсээ түйлахые эрид шууд хүсэжэ, июниин 10-да Баруун Берлин, ниитэ Германиин комитет тухай асуудалаар шэнэ дурадхалнуудые оруулаа. Тэдэ дурадхалнууд баруун оронуудай һанамжые хараадаа абалсаһан байха юм. Бүхы дэлхэйн олониитээр һайшаагдаһан эдэ дурадхалнуудай гол удхань юуб гэхэдэ, Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гуримые СССР энэ дары бүрин усадхаха гэнэгүй, харин баруун оронуудай Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын эрхые саг зуура байлгаха гэһэн байгаа. Эзэмдэлгын гурим тусхайтаар тогтоогдоһон болзортой туршада—нэгэ жэлэй туршада үлэхэ ёһотой һэн. Энэ болзорой туршада ГДР болон ФРГ-гэй тэгшэ эрхэтэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн ниитэ Германиин комитет байгуулха хэмжээнүүдые Германиин хоёр гүрэн бэелүүлхэ зэргэтэй байгаа. Баруун Берлиндэ тогтоогдоһон баруун гурбан оронуудай эзэмдэлгын мэдээжэ эрхые саг зуура байлгахаар зүбшөөлөө үгэхэдөө, эдэ гурбан гүрэнүүд нэгэ жэлэй туршада Баруун Берлиндэхи өөһэдынгөө сэрэгэй тооё хорооходо, ГДР, мүн бусад социалистическэ оронуудта эсэргүү пропаганда болон һүйдхэлтэй ябуулга хэхэеэ болихо, Баруун Берлиндэ атомна болон ракетнэ буу зэбсэгые байлгахаһаа арсаха ёһотой гэжэ хараалһан байгаа.

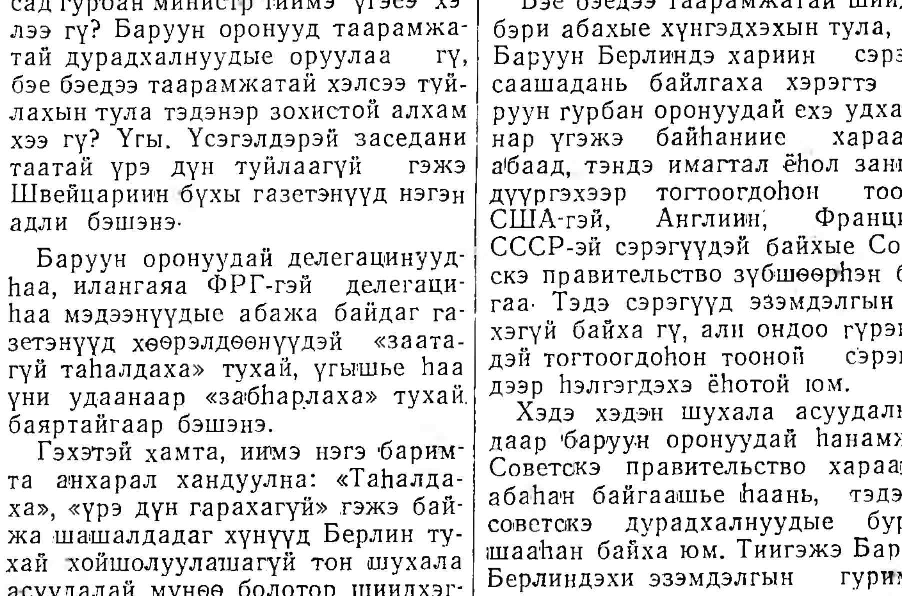
Баруун Берлин тушаа эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэһээ баруун оронуудай арсаа һаань, Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гуримые саашадань үргэлжэлүүлхээр зүбшөөлөө Советскэ Союз үгэхэгүй гэжэ шэнэ дурадхалнуудые оруулха зуураа советскэ делегаци мэдүүлээ һэн. Баруун оронуудай гү али Баруун Германиин правительствын зүгһөө эбэй договор баталха асуудалнуудаар заагдаһан болзорой туршада таарамжатай шиидхэбэри абаха хэрэгтэ һаад хэхэ болоо һаань, Советскэ Союз Германида эсэргүү дайнда хабаадаһан бусад гүрэнүүдтэй суг хамта ГДР-тэй эбэй договор баталха баатай болохо юм гэжэ СССР-эй делегаци зааһан байгаа.

Баруун гүрэнүүдтэй һанал бодолоо дүтэлүүлхын тула Советскэ правительствын оролдожо байһан тухай Совет ороной шэнэ дурадхалнууд үшөө дахин харуулна.

Советскэ правительствын энэ хүсэл эрмэлзэлгые баруун гурбан гүрэнүүд ямараар угтааб, ямар харюу үгөөб? Тэдэнэй һанамжа, тэдэнэй оруулһан «хуушан», «шэнэ дурадхалнууд» Баруун Берлиндэ эзэмдэлгын гуримые мүнхэжүүлхэ гэһэн нэгэ зорилготой юм. Тэдэнэй «хамтадхаһан дурадхалнууд» мүн лэ иимэ зорилготой.

Энээнэй һүүлээр баруун оронууд Женевэдэхи зүблөөндэ юу хэхээ ерээ юм гэһэн асуудал гарана. Берлин тухай асуудал табихадаа Советскэ правительство Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гуримые усадхалга хойшолуулашагүй хэмжээн дээрэ тоолодог гэжэ тэдэнэр һайса мэдэһэн байгаа бшуу. Баруун оронуудай түлөөлэгшэд Женевэдэ ерэхэдээ Баруун Берлиндэхи аюултай гуламтые усадхалгада шэглүүлэгдэһэн ямаршье хэлсээнүүдые таһалдуулха гэһэн зорилготой байгаа гэжэ Баруун оронуудай һанамжанууд сэхэ хэлэжэ үгэнэ.

«Хүйтэн дайнай» тала баридаг хүнүүд, нэн түрүүн Бонной дипломадууд болон политика ябуулагшад Женевэдэхи хөөрэлдөөнэй таһалдахые хүлеэжэ баярлан байдаг. Теэд хөөрэлдөөнэй таһалдахые дэлхэйн арадууд хүсэнэгүй. Женевэдэ хэлсээ түйлахын тула арга боломжонууд үшөөл бии гэжэ эб найрамдалда дуратай хүнүүд хүлеэнэ. Баруун гурбан орон бодото байдалые баримталан, бэе бэедээ таарамжатай шиидхэбэри абаха гэһэн хүсэл эрмэлзэлгээ гаргажа, өөһэдынгөө һанамжые ондоо болгоо һаань, үгээ ойлголсохо арга боломжо үшөөл усадхагдаагүй гээшэ. Тэдэнэй али харгыгаар ошохо байһаниинь һаяын үдэрнүүдтэ эли болохо.

Америкын Холбоото Штадууд. Лос-Анжелостэ бейсболоор мүрысөө хэхын тула стадион бариха гэжэ хараалагдаһан юм. Эндэ ажаһуугшадые гэрһээ гарагты гэжэ намнаһан байба. 1953 онһоо эндэ ажаһуудаг Аврора Варгас гэрһээ гарахаяа арсаһан байгаа. Полициинхид тэрэнэй бүлынхидые хүсөөрөө гаргаад, гэрыень бульдозероор һандаргаһан байна. **Зураг дээрэ:** гэрһээ гаргуулһан хүнүүд һандаргагдаһан гэрэйнгээ хажууда байна. Полициинхидай аашада эсэргүүсэжэ, тэдэнэр палатка соо хоноһон байгаа.

ТАСС-эй фотохронико.

Ном худалдагшадай амжалта

Буркоопсоюзай харьяата худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд—ном худалдагшад энэ оной түрүүшын кварталда ном худалдаха түсэбөө 103 процент дүүргээд, хахад жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид гүйсэдхэжэ, 300 жэлэй һайндэрые угтахын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Баунтын, Ахын болон бусад хэдэн аймагуудта ном тараалгын һара үнгэргэгдэжэ байна. Ажалшадай ном өөһэдөө шэлэжэ абахаар түхеэрэгдэһэн 6 шэнэ магазин республика дотор һайндэрэй урда тээ нээгдэхэ.

Республика соо номой нүүдэл наймаа үргэдхэхын тула, холын һуурин газарнуудай ажалшадые номоор хангахын тула Буркоопсоюз дүрбэн тусхай автолавка нэмэжэ түхеэрхэнь.

Гурбан тиимэ автолавка аймпотребсоюзуудай мэдэлдэ үгтэжэ, Баргажан—Курумканай, Бичура—Кударын, Зэдэ—Тори—Закаменай аймагуудай ажалшадые хангаха юм. Буркоопсоюзай номой наймаанай дүй дуршэл дээрэһээ харахада, нүүдэл наймаан тон ехэ удхашанартай байна. Хүнүүд хэрэгтэй номуудаа нютаг дээрээ дуратайгаар абана.

Магазинаа пахяад, хүнэй ерэхые хүлеэгээд һуудаггүй, харин сүлөөтэй сагтаа колхоз, совхозуудаар зоной дунда ябажа, эмхи зургаануудболон предприятинуудта ошожо байдаг наймаалагшад ехэ юумэ хэдэг, ном худалдаха түсэбөө дүүргэдэг, үлүүлэн дүүргэдэг байха юм. Ном худалдалгые шадажа эмхидхэһэн жэшээнүүдые олоор харуулжа болохо. Курумканай аймагай ном худалдагшад колхознигуудые өөһэдын библиотекэтэй болгохын тула ехэ юумэ хэнэ. Тэдэнэр хахад жэл соо 400 шахуу багахан библиотекэ эмхидхээ. Ном тараалгаар республика дотор дэлгэрһэн мүрысөө үүсхэгшэд—Кабанскын аймагайхид хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон бусад хүн зониие өөрын библиотекэнүүдтэй болгожо шадаа.

Хэжэнгын аймагай ном худалдагшад номой базар эмхидхэһэн байна. Тиигэжэ нэгэ үдэр соо мянга гаран ном худалдагдаа. Аймпотребсоюзай товаровед Н. Горнакова, дунда һургуулиин пионервожата В. Заиграева гэгшэд ном тараалгаар илангаяа шалгарһан байна.

Түнхэнэй аймагай центрын номой магазиниие даагша Т. А. Меньшикова Тооро, Жемчук тосхонуудта, Аршаан курортдо ходо ошожо, ном олоор худалдадаг. Баргажанай аймагай номой магазиниие даагша Б. М. Бутхинова ном тараалгаар амжалта түйлаһанайнгаа түлөө Буркоопсоюзай правлениин, Гүрэнэй наймаанай ба эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

Эдэмнай хүдөө зоной дунда ном тараалгаар хэгдэһэн түрүүшын лэ алхамууд гээшэ. Энэ тон шухала хэрэгтэ комсомолшууд ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Жэшээнь, Баргажанай аймагта 60 шахуу комсомолшууд ном тарааха, олоор худалдаха хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэ.

Республика доторхи номой наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшад ном худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абаһан юм. Тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула мүнөө эршэмтэйгээр ажаллажа байна. КПСС-эй обкомой бюро ном тараалгын хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые заагаад, тэдэниие дары усадхажа, энэ хүдэлмэреэ үндэһөөрнь һайжаруулхыень эриһэн байна. Энэ эрилтые түргэн бэелүүлхэ, хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, жэлэйнгээ түсэбые декабриин 25 хүрэтэр дүүргэхэ гээшэ номой наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ түрын хэрэг мүн.

И. Баженов.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26, Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская —35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01068. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4982.